

*Judecătoria Cahul, sediul Central
Judecător: Bologan Ana*

D E C I Z I E
în numele Legii

31 iulie 2026

municipiul Cahul

**Completul de judecată al Curții de Apel Sud, sediul Cahul
în componența:**

președintele completului, judecător	Bancov Evgheni,
judecătorii	Gorlenco Inga, Scripcenco Andrei,
grefiera	Busuioc Anastasia, Radionova Oxana,
cu participarea:	
procurorilor	Calendari Dumitru, Cebotari Vitali,
avocaților	Todorov Maxim, Cobîșenco Ion,
părții vătămate	Grămadă Gheorghe,
reprezentantului părții civile	Consiliul raional Cahul – Olaru Eduard,

a judecat în ședință publică, în ordine de apel, cererea de apel declarată de către avocatul Todorov Maxim, în interesele inculpatului Catera Leonid, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 07 februarie 2025, pronunțată în cauza penală de învinuire a lui:

Catera Leonid *****, născut la *****, IDNP
*****, cetățean al Republicii Moldova, domiciliul

de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal;

Procedura de înștiințare a fost executată integral.

Cauza a fost examinată de instanța de fond în termen de la 10.08.2021 până la 07.02.2025, și de instanța de apel în termen de la 04.03.2025 până la 31.07.2026.

Asupra apelului, în baza materialelor din dosar și argumentelor prezentate în apel, Completul de judecată,-

C O N S T A T Ă :

În fapt.

Prin *sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 07 februarie 2025*, Catera Leonid a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de *art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal*, fiind liberat de pedeapsă pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală. A fost admisă acțiunea civilă înaintată de acuzatorul de stat în numele Consiliului raional Cahul, cu încasarea de la Catera Leonid în beneficiul Consiliului raional Cahul a prejudiciul material în sumă de 170 521,50 lei. La fel, a fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Grămadă Gheorghe, cu încasarea de la Catera Leonid în beneficiul lui Grămadă Gheorghe prejudiciul material în sumă de 17 400 lei și prejudiciul moral în sumă de 5 000 lei. În

rest, acțiunea civilă înaintată Grămadă Gheorghe, a fost respinsă ca neîntemeiată. Totodată, a fost menținut sechestrul aplicat prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 19.03.2021, menținut prin decizia Curții de Apel Cahul din 12.04.2021, asupra bunurilor care aparțin cu drept de proprietate lui CATERA Leonid și anume asupra: 1) Cota parte de $\frac{1}{2}$ din bunul imobil (teren pentru construcții) cu numărul cadastral *****, situat în *****, cu suprafața de 0,2709 ha, dobândit în proprietate în temeiul extrasului nr.568 din 20.05.2004, Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.***** din 08.07.2004, al cărui preț mediu de piață constituie 288 850,93 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr.12 din 21.01.2021 (cota parte de $\frac{1}{2}$ constituie 144 425,46 lei); 2) Cota parte de $\frac{1}{2}$ din bunul imobil (grădină) cu numărul cadastral *****, situat în *****, extravilan, cu suprafața de 0,138 ha, dobândit în proprietate în temeiul Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.***** din 21.10.2004, al cărui preț mediu de piață constituie 5 143,08 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr.11 din 21.01.2021 (cota parte de $\frac{1}{2}$ constituie 2 571,54 lei); 3) Cota parte de $\frac{1}{2}$ din bunul imobil (grădină) cu numărul cadastral *****, situat în *****, extravilan, cu suprafața de 0,4772 ha, dobândit în proprietate în temeiul Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** din 05.11.2004, al cărui preț mediu de piață constituie 17 784, 63 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr.11 din 21.01.2021 (cota parte de $\frac{1}{2}$ constituie 8 892,31 lei).

Cauza a fost examinată de instanța de fond în procedură generală, *cu participarea inculpatului CATERA Leonid*, care a pledat nevinovat și a solicitat achitarea sa pe învinuirea adusă, din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii.

Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, potrivit pct. 1.5 al Deciziei Consiliului Raional Cahul nr.02/05-IV din 22.03.2018 „cu privire la modificarea bugetului raional Cahul pentru anul 2018”, s-a decis aprobarea rectificării părții de cheltuieli a bugetului raional spre majorare din contul mijloacelor bugetare ale soldului disponibil din 01.01.2018 pentru transferuri acordate cu destinație specială între bugetele locale de nivelul II și bugetele locale de nivelul I în cadrul unei unități administrative-teritoriale și anume 350 000 lei Primăriei s. Brînza, pentru lucrări de amenajare a pieței din localitate.

În contextul deciziei citate supra, factorii de decizie a Primăriei s. Brînza, r. Cahul, la data de 26.06.2018, au petrecut procedura de achiziție publică prin cererea ofertelor de prețuri, privind efectuarea lucrărilor de amenajare a pieței din localitate, membrii grupului de lucru printre care și CATERA Leonid în calitate de președinte, desemnând câștigătoare cea mai mică ofertă în sumă de 359 884,28 lei propusă de SRL „Lifestar-com”.

La data de 09.07.2018, între primăria satului Brînza, raionul Cahul și SRL „Lifestar-Com”, IDNO *****, câștigătorul licitației publice din 26.06.2018, a fost încheiat contractul de antrepriză nr.19 din 09.07.2018, cu valoarea totală de 359884,28 lei BNM, având drept obiect efectuarea lucrărilor de amenajare/construcție a pieței din s. Brînza, mun. Cahul.

Ulterior, CATERA Leonid, activând în calitate de primar al s. Brînza, mun. Cahul (mandat validat prin hotărârea Judecătoriei Cahul din 25 iunie 2015), fiind în conformitate cu prevederile art.123 Cod penal, persoană cu funcție de demnitate publică, acționând contrar prevederilor art.10 alin.(1) al Legii privind statutul alesului local nr.768 din 02-02-2000 potrivit căruia „alesul local este dator să respecte legislația”, și art.29 alin.(1), lit. f), g) al Legii privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006 potrivit căreia, primarul „exercită funcția de administrator al bugetului local, asigurând gestionarea resurselor bugetare, administrarea

patrimoniului public în conformitate cu principiile buneii guvernări și efectuarea cheltuielilor conform alocațiilor bugetare aprobate, informând consiliul local despre situația existentă”, și respectiv „răspunde de inventarierea și administrarea bunurilor domeniului public și celui privat ale satului (comunei), în limitele competenței sale”, depășind în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în lipsa deciziei Consiliului sătesc Brînza pentru selectarea terenului destinat construcției pieței, în lipsa unei autorizații de construcție, cunoscând cu certitudine că terenul cu numărul cadastral *****cu suprafața de 0,106 ha aparține cu drept de proprietate lui Grămadă Gheorghe, acționând contrar prevederilor art.9-12 a Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488 din 08.07.1999, care reglementează măsurile care preced exproprierea și anume că, ”după declararea utilității publice, expropriatorul va executa acțiunile de înaintare a propunerii de expropriere în termen de 10 zile de la publicarea actului de declarare a utilității publice”, precum și a art.13 alin.(1) potrivit căruia „în cazul în care părțile nu ajung la un acord asupra exproprierii în modul stabilit la art.9-12, exproprierea pentru cauză de utilitate publică nu poate fi făcută decât prin hotărâre judecătorească cu dreptă și prealabilă despăgubire”, a indicat *****SRL „Lifestar-com” - Tabuncic Gheorghe, să efectueze lucrări de construcție și amenajare a pieței pe terenul numitului Grămadă Gheorghe, amplasat în ***** , pentru ca la data de 09.10.2018 antreprenorul SRL „Lifestar-com”, să întocmească procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate la valoarea de 170521,50 lei cu eliberarea facturii fiscale seria JA nr. 3119660, în adresa primăriei s. Brînza, în temeiul căreia la 31.10.2018, Primăria s. Brînza dispune transferul pe contul SRL „Lifestar-com” a sumei de 170 521,50 lei, pentru lucrări de interes public care nu pot fi folosite în scopurile care au fost executate.

Înțelegând caracterul acțiunilor sale ilegale, și dorind a conferi un caracter legal acestora, în calitate sa de autoritate reprezentativă a populației unității administrativ teritoriale, participând la ședința consiliului local din 09.11.2018 în calitate de raportor, inducând în eroare membrii consiliului aferent unei înțelegeri anticipate cu deținătorul terenului, a insistat ca aceștia să voteze decizia 3/1 din 09.11.2018 ”cu privire la exproprierea terenului cu destinația pentru construcții nr. cadastral *****cu S=0.106 ha”, deja după finalizarea a unei părți din lucrările de construcție care au fost realizate în perioada august-septembrie 2018.

În rezultatul acțiunilor ilicite comise de Cătera Leonid au fost cauzate daune materiale considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice Consiliul raional Cahul (adresa juridică: ***** , cod fiscal: *****) în sumă totală de 170 521,50 lei, iar persoanei fizice Grămadă Gheorghe daune materiale în sumă totală de 17 400 lei.

Acțiuni care au fost încadrate în baza art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal, conform indicilor calificativi: *”excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice”*.

Apelul părții apărării:

Nefiind de acord cu sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 07 februarie 2025, avocatul Todorov Maxim, în interesele inculpatului Cătera Leonid, a contestat-o la data de 19 februarie 2025 cu apel, prin intermediul căruia solicită admiterea cererii depuse și casarea sentinței contestate, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Cătera Leonid să fie achitat, din motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii. La fel, solicitându-se și respingerea integrală ca neîntemeiată a acțiunii civile depuse de procurorul Palencu Radu, în interesele Consiliului

raional Cahul, privind încasarea din contul lui CATERA Leonid a pretinsului prejudiciu material în mărime de 170 521,50 lei. Cât și respingerea integrală ca neîntemeiată a acțiunii civile depuse de Grămadă Gheorghe privind încasarea prejudiciului material în mărime de 17 400 lei, și a prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, și ridicarea sechestrului aplicat pe bunurile imobile ce aparțin inculpatului CATERA Leonid în baza încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 19.03.2021.

În motivarea cererii de apel a fost menționat că, sentința menționată este neîntemeiată și nemotivată, instanța de judecată bazându-se numai pe probele acuzării, care nu au demonstrat vinovăția lui CATERA Leonid, iar probele apărării nu au fost luate în considerație, nici declarațiile inculpatului CATERA Leonid, care au rămas fără aprecierea instanței de fond.

Menționându-se în apelul depus și faptul că, instanța de judecată urma să examineze acțiunile inculpatului CATERA Leonid prin prisma elementelor constitutive ale infracțiunii: obiectul, latura obiectivă, subiect, latura subiectivă, în legătură cauzală cu argumentele și probele invocate de partea acuzării în rechizitoriu. Așa cum, în urma redării cronologice a evenimentelor care au avut loc în cadrul Primăriei satului Brînza, se permite înțelegerea mai clară a faptelor incriminate lui CATERA Leonid, care la data de 13.03.2018 în calitate de primar al satului Brînza, a depus cerere la Consiliul raional Cahul privind susținerea financiară pentru lucrări de amenajare a pieței agricole din ***** în sumă de 350 mii lei conform devizului de cheltuieli (Vol.I, f.d.222).

La data de 22.03.2018 prin decizia Consiliului raional Cahul nr.02/05-IV din 22 martie 2018 cu privire la modificarea bugetului raional Cahul pentru anul 2018 s-a aprobat rectificarea părții de cheltuieli ai bugetului raional spre majorare din contul mijloacelor bugetare ale soldului disponibil din 01.01.2018, în sumă de 11 492,8 mii lei cu repartizarea surselor financiare, după cum urmează: (...) 350 mii lei Primăriei s. Brînza, pentru lucrări de amenajare a pieței din localitate. Astfel, la data de 09.07.2018 a avut loc ședința grupului de lucru a Comisiei de achiziții publice din cadrul Primăriei satului Brînza (membrii CATERA Leonid, Popov Valeria, Andronic Gheorghe, Danoi Ion, Gaisan Maria, Eremia Ana), prin care a fost selectată întreprinderea SRL "Lifestar-Com" pentru lucrări de amenajare a pieței din ***** (Vol.I, f.d.42-46). La data de 09.07.2018 în baza deciziei Comisiei de achiziții publice, primarul CATERA Leonid a încheiat contractul de antrepriză nr.19 din 09.07.2018 cu SRL "Life-Star Com" pentru executarea amenajării pieței din *****, conform caietului de sarcini și proiectului tehnic (Vol.I, f.d.47-51). Iar, la data de 09.10.2018 a fost întocmit procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate de către SRL "Lifestar-Com" la suma de 170 521 lei (Vol.I, f.d.53), fiind semnată factura fiscală (Vol. I, f.d.58). La data de 19.10.2018 prin acordul adițional din 19.10.2018 s-a prelungit termenul de executare a lucrărilor la Piața agricolă cu 2 luni, până la 31.12.2018 (Vol.I, f.d.238), și, la data de 09.11.2018 Consiliul sătesc Brînza adoptă decizia nr.3/1 din 09.11.2018, prin care decide: "se permite exproprierea terenului cu nr. cadastral *****, cu s=0,106 ha, a domnului Grămadă Gheorghe - proprietar al terenului, i se propune în proprietate alt teren cu nr. cadastral *****, cu s=0,15 ha amplasat în intravilanul satului Brînza" (Vol.I, f.d.12, 21). Decizia fiindu-i expediată lui Grămadă Gheorghe la 19.11.2018, care a refuzat să o recepționeze (Vol.I, f.d.25), iar, la data de 19.11.2018 Oficiul Teritorial al Căminării de Stat a expediat notificare către Consiliul sătesc Brînza privind anularea deciziei nr.3/1 din 09.11.2018 (Vol.I, f.d.26). La data de 13.12.2018 prin decizia Consiliului sătesc Brînza nr.4/6 din 13.12.2018 a decis abrogarea deciziei nr.3/1 din 09.11.2018 cu privire la exproprierea lui Grămadă Gheorghe (Vol. I, f.d.28).

La caz, potrivit ordonanței de modificare a învinuirii în ședința de judecată prima faptă incriminată de partea acuzării inculpatului CATERA Leonid constă în "*depășind în mod vădit*

*limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în lipsa deciziei Consiliului sătesc Brînza pentru selectarea terenului destinat construcției pieței, în lipsa unei autorizații de construcție, în lipsa unei autorizații de construcție, cunoscând cu certitudine că terenul cu numărul cadastral *****cu suprafața de 0,106 ha, care aparține cu drept de proprietate lui Grămadă Gheorghe, acționând contrar prevederilor art. 9-12 a Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr. 488 din 08.07.1999, care reglementează măsurile care preced exproprierea și anume că, după declararea utilității publice, expropriatorul va executa acțiunile de înaintare a propunerii de expropriere în termen de 10 zile de la publicarea actului de declarare a utilității publice, precum și a art. 13 al. (1) potrivit căruia, în cazul în care părțile nu ajung la un acord asupra exproprierii în modul stabilit la art. 9-12, exproprierea pentru cauză de utilitate publică nu poate fi făcută decât prin hotărâre judecătorească cu dreptă și prealabilă despăgubire, a indicat *****SRL „Lifestar-com” - Tabuncic Gheorghe, să efectueze lucrări de construcție și amenajare a pieței pe terenul lui Grămadă Gheorghe, amplasat în ***** , pentru ca la data de 09.10.2018 antreprenorul SRL „Lifestar-com” să întocmească procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate la valoarea de 170 521,50 lei, cu eliberarea facturii fiscale seria JA nr. 3119660, în adresa primăriei s. Brînza în temeiul căreia la 31.10.2018 primăria s. Brînza, dispune transferul pe contul SRL „Lifestar-com” a sumei de 170 521,50 lei, pentru lucrări de interes public care nu pot fi folosite în scopurile, care au fost executate”.*

Astfel, invocă apărarea că, prima încălcare incriminată lui Cătera Leonid constă în lipsa deciziei Consiliului sătesc Brînza pentru selectarea terenului destinat construcției pieței. În primul rând, invocă apelantul că, este necesar de atras atenția instanței de apel că, acuzatorul nu a indicat în învinuire nici norma legală și nici actul legislativ care prevede necesitatea deciziei Consiliului sătesc Brînza pentru selectarea terenului destinat construcției pieței, iar dacă învinuirea susține necesitatea acestei decizii urmează să reflecte concret unde este prevăzută necesitatea anume a deciziei Consiliului local pentru selectarea terenului. Totodată, instanța de judecată nu are rol de acuzator și nu poate completa omisiunile acuzatorului de stat care conduc la învinuiri ambigue și incerte. Potrivit pct.5.3. din hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.7 din 15.05.2017, prin depășirea atribuțiilor de serviciu fapta prejudiciabilă, incriminată la art.328 Cod penal, nu poate fi omisivă; or, doar forma activă, reprezentată de sintagma „săvârșirea unor acțiuni”, este consacrată la descrierea preceptului incriminator”.

În circumstanțele expuse, notează apărarea că, nu este clar din ce motive partea acuzării îi incriminează lui Cătera Leonid nu acțiuni, dar inacțiune manifestată în lipsa deciziei Consiliului sătesc Brînza pentru selectarea terenului destinat construcției pieței. Nu este clară poziția instanței de fond care acceptă poziția părții acuzării, în mod abstract, indicând că urma să existe o decizie de selectare a terenului emisă de către Consiliul local Brînza, completând acuzarea (deși instanța nu are rol de acuzator) cu necesitatea aprobării terenului necesar, însă nu indică în ce act normativ este prevăzut acest lucru, și de ce decizia Consiliului sătesc Brînza nr.3/1 din 09.11.2018, prin care decide: ”se permite exproprierea terenului cu nr. cadastral ***** , cu s=0,106 ha; a domnului Grămadă Gheorghe - proprietar al terenului i se propune în proprietate alt teren cu nr. cadastral ***** cu s=0,15 ha amplasat în intravilanul satului Brînza, nu are nici o valoare pentru instanța de judecată (Vol.I, f.d.12, 21-24).

A doua încălcare incriminată de acuzator este lipsa unei autorizații de construire la executarea lucrărilor de construcție a pieței din ***** . Din nou, atât partea acuzării, cât și instanța de fond, nu a indicat actul normativ care prevede necesitatea autorizației de construire anume pentru tipurile de lucrări indicate în procesele-verbale de recepție a lucrărilor din

04.10.2018 și anume: săpături manuale de pământ și turnare a fundației gardului și soclului de sprijiniri (Vol.I, f.d.211).

Conform art.2 din Legea nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții: „lucrări de construcție - ansamblu de operații efectuate cu ajutorul mecanismelor, mașinilor, precum și manopera, în vederea realizării, reconstruirii, restaurării sau consolidării unei construcții”. Iar, în speță, Cătera Leonid a explicat instanței de judecată că, lucrările ce au fost executate de către SRL ”Life-Star” și urmau a fi executate în baza contractului de achiziție publică constau în ridicarea gardului și instalarea tarabelor. Fără a presupune executarea unor lucrări de construcții în sensul Legii nr.163 din 09.07.2010, adică fără ridicarea unor construcții capitale, precum depozite, magazine, etc. Acest lucru se confirmă prin devizul local (Vol.I, f.d.77-80), cât și prin procesul-verbal de recepție a lucrărilor din 04.10.2018, unde se indică detaliat tipul lucrărilor, volumele și costurile acestora (Vol.I, f.d.211) și care conține în principal lucrări necesare pentru ridicarea gardului. Același lucru rezultă și din prevederile art.14 a Legii nr.163 din 09.07.2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție: „(1) se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire lucrările care nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, caracteristicile inițiale ale construcțiilor și ale instalațiilor aferente. Din categoria acestor lucrări fac parte: a) reparații pentru împrejmuiri, acoperișuri, învelitori sau terase, dacă nu se modifică forma acestora; b) înlocuiri și reparații ale pardoselilor, pieselor de tâmplărie interioare și exterioare, dacă se păstrează forma și dimensiunile golurilor; c) lucrări de finisări interioare; d) lucrări de finisări exterioare, dacă nu se modifică elementele de fațadă și soluțiile cromatice; e) înlocuiri sau reparații ale sobelor, instalațiilor, sistemelor, echipamentului și utilajului tehnico-sanitar din interiorul clădirilor; f) înlocuiri sau reparații la bransamente exterioare, aferente construcțiilor, în limitele proprietății; g) reparații curente ale căilor de comunicații, accese de transport, parcuri, trotuare și scări; h) lucrări de întreținere, reparații curente ale infrastructurii căilor de comunicații, cu menținerea traseelor, funcțiunilor, suprafețelor și volumetrie; i) lucrări funerare subterane și supraterane în cimitire; j) instalarea mobilierului urban; k) amenajarea terenului aferent construcției existente; l) construcții auxiliare, anexe cu suprafața construită de până la 15 m² la casele de locuit particulare, amplasate pe terenuri private. (2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), în cazul intervențiilor la monumentele de istorie, artă și arhitectură înscrise în Registrul monumentelor Republicii Moldova ocrotite de stat, categoriile de lucrări descrise la lit. a), b), d), e), k) și l) se vor executa în baza certificatelor de urbanism pentru proiectare și a autorizațiilor de construire, iar categoriile de lucrări descrise la lit. c), f), g), h), i) și j) se vor executa în baza avizului prealabil pozitiv al Ministerului Educației, Culturii și Cercetării”.

Potrivit pct.5.3. din hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.7 din 15.05.2017. prin depășirea atribuțiilor de serviciu: fapta prejudiciabilă, incriminată la art.328 Cod penal, nu poate fi omisivă, or, doar forma activă, reprezentată de sintagma „săvârșirea unor acțiuni”, este consacrată la descrierea preceptului incriminator”.

Astfel, indică partea apărării că, nu este clar din ce motive partea acuzării îi incriminează lui Cătera Leonid nu acțiuni, dar inacțiune manifestată prin lipsa autorizației de construire, paradoxal, dar asupra acestui argument nu a binevoit să se expună nici instanța de fond sub nici o formă.

De asemenea, indică apelantul că, a treia încălcare incriminată de partea acuzării inculpatului constă în faptul că, ”Cătera Leonid a indicat *****SRL „Lifestar-com” - Tabuncic Gheorghe, să efectueze lucrări de construcție și amenajare a pieței pe terenul lui Grămadă Gheorghe, amplasat în *****”, pentru ca la data de 09.10.2018 antreprenorul SRL „Lifestar-com”

să întocmească procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate la valoarea de 170 521,50 lei cu eliberarea facturii fiscale seria JA nr. 3119660, în adresa Primăriei s. Brînza, în temeiul căreia la 31.10.2018 Primăria s. Brînza, dispune transferul pe contul SRL „Lifestar-com” a sumei de 170521,50 lei, pentru lucrări de interes public care nu pot fi folosite în scopurile care au fost executate”.

La acest capitol, partea apărării atrage atenția instanței de judecată că, lucrările de amenajare a pieței au fost contractate de Primarul Catera Leonid în baza deciziei grupului de lucru pentru achiziții publice ale Primăriei satului Brînza, raionul Cahul, format din Catera Leonid - președintele grupului de lucru, Popov Valeria - secretarul grupului de lucru, Andronic Gheorghe - membru, consilier, Danoi Ion – membru, Gaisan Măria - membru, consilier, Eremia Ana - reprezentant al societății civile (Vol.I, f.d.42-46).

În baza deciziei grupului de achiziții publice a fost încheiat contractul nr.19 privind achiziția prin cererea ofertelor de prețuri din 09.07.2018 între Primăria satului Brînza și SRL „Lifestar-com” (Vol.I, f.d.47-52). Astfel, Primarul satului Brînza nu a dat indicații *****SRL ”Lifestar-com”, ci a executat decizia grupului de lucru pentru achiziții publice. Fiind audiați în ședința de judecată în calitate de martori doi membrii grupului de lucru pentru achiziții publice *Eremia Ana și Andronic Gheorghe* au confirmat în ședința de judecată că, până în prezent nu au fost chemați niciodată la organul de urmărire penală pentru a le fi incriminată votarea deciziei de achiziție a lucrărilor de amenajare a pieței din localitate, ceea ce demonstrează că, partea acuzării vede legale acțiunile grupului de lucru la achiziția acestor lucrări, inclusiv încheierea contractului de achiziție. Însă, în mod paradoxal vede ca fiind ilegal începerea lucrărilor de amenajare a pieței. Martorul Eremia Ana a menționat că, despre locul de amplasare a pieței se cunoștea din anunțul oficial, din discuțiile Consiliului local. Martorul Andronic Gheorghe, audiat în ședința de judecată a explicat că, primarul Catera Leonid nu putea semna contractul de antrepriză cu SRL ”Lifestar-Com” fără decizia comisiei de achiziții publice, și că, la ședința consiliului local nu au fost situații ca primarul să îi mintă în legătură cu piața dată. Totodată, nu este clară poziția procurorului care la 20.09.2024, modificând învinuirea adusă lui Catera Leonid și cunoscând încă de la etapa urmăririi penale despre procedurile de expropriere inițiate, inclusiv despre decizia Curții de Apel Cahul din 11.06.2024, continua să susțină că lucrările de amenajare a pieței nu pot fi folosite în scopurile pentru care au fost executate.

Menționează apelantul că, într-adevăr, inițial prin decizia Consiliului satului Brînza nr.3/1 din 09.11.2018 „Cu privire la exproprierea terenului cu destinație pentru construcții nr. cadastral *****cu s-0,106 ha”, s-a decis exproprierea terenului cu nr. cadastral *****cu s-0.106 ha, iar lui Grămadă Gheorghe, proprietar al terenului, i s-a propus în proprietate un alt teren cu nr. cadastral *****cu s-0,15 ha amplasat în intravilanul s. Brînza. Decizia în cauză i-a fost adusă la cunoștință proprietarului terenului expropriat - Grămadă Gheorghe, la data de 16.11.2018. În pofida acestui fapt, deși invocă Grămadă Gheorghe că nu ar fi fost de acord cu decizia în cauză, aceasta nu a fost contestată. Ulterior, prin decizia Consiliului sătesc Brînza nr.4/6 din 13.12.2018 „cu privire la examinarea notificării OTC al Cancelariei de Stat privind ilegalitatea deciziei nr.3/1 din 09 noiembrie 2018 „cu privire la exproprierea terenului cu destinație pentru construcții cu nr. cadastral *****cu s-0,106 ha” s-a abrogat decizia nr.3/1 din 09 noiembrie 2018 „cu privire la exproprierea terenului cu destinație pentru construcții cu nr. cadastral *****cu s-0,106 ha, ca fiind ilegală”.

Ulterior, prin decizia Consiliului sătesc Brînza nr.3/4 din 21.09.2020 cu privire la cercetarea prealabilă pentru declararea utilității publice: s-a desemnat Comisia de specialitate financiar-bugetară a Consiliului sătesc Brînza în vederea efectuării cercetărilor prealabile pentru

declararea utilității publice a obiectului ce va fi construit pe terenul expropriat, și anume Piața Centrală din satul Brînza; s-au stabilit împuternicirile comisiei de specialitate și anume: examinarea obiectelor cercetării prealabile (terenul cu destinație pentru construcții cu nr. cadastral *****cu suprafața de 0,106 ha amplasat în *****) ce urmează a fi expropriate, stabilirea elementelor justificative ale interesului local, posibilitatea declarării utilității publice etc. În termen de 10 zile de la emiterea deciziei privind cercetarea prealabilă. Comisia de specialitate financiar-bugetară a Consiliului sătesc Brînza a prezentat Consiliului sătesc decizia privind rezultatele cercetării prealabile și necesității de expropriere a terenului cu nr. cadastral *****cu suprafața de 0,106 ha amplasat în *****; cu stabilirea oportunității oferirii unui alt teren în schimb de aceeași valoare sau plata unei despăgubiri egale cu prețul de piață al terenului expropriat (teren cu nr. cadastral *****cu suprafața de 0,15 ha amplasat în intravilanul satului Brînza); s-a împuternicit Primarul satului Brînza, raionul Cahul, CATERA LEONID, în vederea asigurării realizării procedurii de expropriere în toate etapele (evaluarea terenurilor expropriate etc.).

Prin decizia nr.4/1 din 28.09.2020 cu privire la declararea utilității publice s-a decis: ”declararea utilității publice a lucrărilor de construcție a Pieței Centrale din *****; Executarea și finalizarea lucrărilor de construcție a Pieței Centrale din *****; pe terenul cu destinație pentru construcții cu nr. cadastral *****cu suprafața de 0,106 ha amplasat în ***** cu respectarea procedurii de expropriere prevăzute de Legea nr.488 din 08.07.1999 exproprierii pentru cauză de utilitate publică: s-a împuternicit Primarul satului Brînza, CATERA LEONID, în vederea executării deciziei și realizării tuturor acțiunilor de expropriere prevăzute de legislația privind exproprierea”.

La data de 04.11.2020, în adresa lui Grămadă Gheorghe și Grămadă Maria a fost expediată o întîmpinare, prin care s-a propus ca în schimbul terenului pentru construcții cu nr. cadastral *****cu suprafața de 0,106 ha amplasat în *****; să li se ofere un alt teren cu nr. cadastral *****cu suprafața de 0.1597 ha amplasat în intravilanul satului Brînza. Totodată, s-a propus și achitarea despăgubirii drepte și prealabile în sumă de 41079 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 17 februarie 2023, s-a admis acțiunea depusă de Primăria satului Brînza și s-a expropriat Grămadă Gheorghe și Grămadă Maria, pentru cauză de utilitate publică, de interes local, în proprietatea primăriei s. Brînza și a consiliului sătesc Brînza, r. Cahul, terenul cu nr. cadastral *****; situat în *raionul Cahul, satul Brînza*, care aparține cu drept de proprietate lui Grămadă Gheorghe și Grămadă Maria, cu achitarea din contul statului, prin intermediul Primăriei s. Brînza și a Consiliului s. Brînza, în beneficiul lui Grămadă Gheorghe și Grămadă Maria, a despăgubirii pentru bunul expropriat, în cuantum total de 41 079 lei. Respectiv, inculpatul CATERA LEONID, în calitate de Primar al satului Brînza, a acționat în conformitate cu decizia emisă de Consiliul satului Brînza, iar acestuia nu-i poate fi învinuită comiterea infracțiunii de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu. Iar, prin decizia Curții de Apel Cahul din 11.06.2024, s-a respins cererea de apel formulată de Grămadă Gheorghe și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Cahul din 17.02.2023.

Ultima acțiune învinuită de acuzator inculpatului CATERA LEONID prin ordonanța de modificare a învinuirii din 20.09.2024: „înțelegând caracterul acțiunilor sale ilegale, și dorind a conferi un caracter legal acestora, în calitatea sa de autoritate reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale, participând la ședința consiliului local din 09 noiembrie 2018 în calitatea sa de raportor, inducând în eroare membrii consiliului aferent unei înțelegeri anticipate cu deținătorul terenului a insistat ca aceștia să voteze decizia 3/1 din 09.11.2018, cu privire la exproprierea terenului cu destinație pentru construcții nr. cadastral *****cu S= 0,106 ha. deja

după finalizarea a unei părți din lucrările de construcție care au fost realizate în perioada august-septembrie 2018”.

Menționând apelantul că, de partea acuzării în ședința de judecată în calitate de martori au fost audiați Gaisan Maria, Stanciu Ion, Antohi Vasili, care nu au confirmat inducerea în eroare a consilierilor de către primarul Catera Leonid, însă cel mai elocvent este procesul-verbal nr.3 al ședinței consiliului sătesc Brînza, raionul Cahul, din 09.11.2018, unde raportorul Catera Leonid - primarul satului ”a informat consiliul local că, au început lucrările de construcție a pieței satului. Terenul respectiv îi aparține lui Grămadă Gheorghe cu nr. cadastral *****, suprafața de 0,106 ha, cu destinația pentru construcții. S-a discutat cu deținătorul terenului înainte de a începe lucrările și a acceptat înlocuirea cu un alt teren. Însă, după un anumit timp, nu a mai fost de acord cu propuneri, a fost invitat la ședință și nu s-a prezentat. Conform art.9 alin.(4) din Legea nr.488 din 08.07.1999 exproprierii pentru cauză de utilitate publică se stipulează că, ”în cazul exproprierii unui teren, proprietarului i se va propune în proprietate un alt teren. Astfel, în cadrul ședinței comisiei consultative de specialitate s-a propus de a alege o suprafață din două terenuri cu nr. cadastrale *****, *****” (Vol.I, f.d.21). Aceste probe se corelează și cu scrisoarea de garanție eliberată de primarul Catera Leonid lui Grămadă Gheorghe cu următorul conținut: ”prin prezenta, Primăria satului Brînza, garantează înlocuirea terenului cu nr. cadastral *****, s=0,1060 ha, posesorul terenului - Grămadă Gheorghe, sub construcția pieței satului cu bunul imobil cu nr. cadastral *****, s=263,8 m², modul de folosință construcție cu destinație comunală și terenul aflat sub construcție la decizia Consiliului sătesc Brînza (Vol.I, f.d.15).

Astfel, din probele indicate supra și din declarațiile date de Catera Leonid în ședința de judecată rezultă clar existența unei înțelegeri prealabile privind schimbul de terenuri și permisiunea inițială a lui Grămadă Gheorghe de a începe lucrările de amenajare a pieței din *****, fapt raportat Consiliului sătesc Brînza de Primarul Catera Leonid încă la 09.11.2018. Fiind atrasă atenția instanței de apel că, scrisoarea de garanție a fost prezentată către Centrul Național Anticorupție încă la data de 10.12.2018 (Vol.I, f.d.15) când Catera Leonid a fost audiat pentru prima dată în cadrul procesului penal (Vol.I, f.d.18). Astfel, nu este clar argumentul instanței de fond care menționează că, certificatul de garanție nu a fost datat, însă este clar că, aceasta a existat încă înainte de 10.12.2018 și se corelează cu declarațiile inculpatului Catera Leonid, care a menționat că, a eliberat o astfel de scrisoare lui Grămadă Gheorghe încă în anul 2018.

Referitor la urmarea prejudiciabilă încrimnată de partea acuzării, infracțiunea prevăzută la art.328 Cod penal este o infracțiune materială și se consideră consumată din momentul cauzării daunelor în proporții considerabile drepturilor și intereselor legale ale persoanelor fizice sau juridice.

La caz, potrivit ordonanței de modificare a învinuirii în ședința de judecată din 20.09.2024, partea acuzării indică faptul că, ”urmare a acțiunilor ilicite comise de Catera Leonid au fost cauzate daune materiale considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice Consiliul raional Cahul în sumă totală de 170 521,50 lei, iar persoanei fizice Grămadă Gheorghe daune materiale în proporții considerabile în sumă totală de 17 400 lei și morale în sumă totală de 100 000 lei”. Astfel, analizând materialele cauzei penale, apelantul invocă constatarea lipsei consecințelor prejudiciabile, manifestate sub forma daunelor în proporții considerabile, în acțiunile pretins ilegale ale lui Catera Leonid. Or, potrivit materialelor cauzei penale, prin răspunsul nr.1839 din 05.11.2020, Președintele raionului Cahul a indicat că, la ședința Consiliului raional Cahul din 17 septembrie 2020 a fost scoasă de pe rol întrebarea privind poziția Consiliului raional Cahul privind prejudiciul cauzat și proporțiile acestuia de către

Primarul satului Brînza, raionul Cahul. Acest lucru este corect, întrucât din moment ce suma de 350 000 lei, a fost transferată în bugetul Primăriei satului Brînza, aceasta nu mai aparține Consiliului raional Cahul. Or, potrivit art.4 din Legea privind finanțele publice locale, veniturile bugetelor locale se constituie din impozite, taxe, alte venituri, printre care și transferuri. Bugetele locale constituie elemente independente care se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară. De asemenea, a mai indicat președintele raionului că, potrivit legii privind administrația publică locală, autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și în condițiile legii autoritatea în limitele teritoriului administrat. Astfel, răspunsul în cauză nu face altceva decât să confirme lipsa prejudiciului cauzat, or, la materialele cauzei penale nu se regăsește decizia motivată a Consiliului raional, prin care dauna materială ar fi fost calificată drept daună considerabilă prin prisma criteriilor stabilite la art.126 alin.(2) Cod penal. Asupra acestui lucru instanța de fond, care a emis o sentință de condamnare nu a binevoit să se expună sub nici o formă.

Mai mult ca atât, a fost indicat în apelul depus că, se aduce la cunoștință faptul că, urmare a solicitării Primarului satului Brînza în vederea susținerii financiare pentru efectuarea lucrărilor de amenajare a pieței agricole, prin decizia Consiliului raional Cahul nr.02/05-IV din 22 martie 2018 cu privire la modificarea bugetului raional Cahul pentru anul 2018 s-a aprobat rectificarea părții de cheltuieli ai bugetului raional spre majorare din contul mijloacelor bugetare ale soldului disponibil din 01.01.2018, în sumă de 11 492,8 lei, cu repartizarea surselor financiare, după cum urmează: (...) 350 000 lei Primăriei s. Brînza, pentru lucrări de amenajare a pieței din localitate. Astfel, lucrările de construcție a pieței au fost efectuate din surse financiare oferite Primăriei satului Brînza de către Consiliul raional Cahul, mijloace bănești care au fost oferite cu titlu nerambursabil. Respectiv, nu se poate vorbi despre existența unui prejudiciu, în situația în care lucrările de construcție a pieței au fost efectuate din mijloace bănești oferite cu titlu gratuit. Acest lucru îl confirmă și ordinul de plată nr.3000 din 31.10.2018, prin care de pe contul Primăriei satului Brînza se transferă pe contul SRL "Lifestar-Com" suma de 170 521 lei, conform facturii nr.JA3119660 din 09.10.2018 și procesului-verbal nr.1 din 09.10.2018. Instanța de fond a neglijat și aceste argumente esențiale ale cauzei.

Referitor la prejudiciul material cauzat lui Grămadă Gheorghe în mărime de 17 400 lei, aceasta are un caracter declarativ întrucât în ședința de judecată la audierea sa, acesta nu a putut răspunde la nici o întrebare în ce se manifestă prejudiciul material de 17 400 lei și prejudiciul moral în mărime de 50 000 lei. Totodată, lipsa prejudiciului se confirmă și prin decizia definitivă a Curții de Apel Cahul din 11.06.2024, prin care s-a respins apelul formulat de Grămadă Gheorghe împotriva hotărârii Judecătoriei Cahul din 17.02.2021, prin care s-a admis acțiunea formulată de Primăria satului Brînza privind exproprierea lui Grămadă Gheorghe și Grămadă Maria, și rectificarea înscrierii în registrul bunurilor imobile.

Suplimentar, fiind atrasă atenția instanței de judecată că, nici un act administrativ emis în cadrul procedurii de expropriere nu a fost contestat de Grămadă Gheorghe, deși acesta invoca cu vehemență că, nu este de acord cu exproprierea. Instanța de fond încasând prejudiciul material în mărime de 17 400 lei în partea motivată indică o singură propoziție fără să indice din care probe a rezultat paguba dacă însăși Grămadă Gheorghe fiind audiat a indicat că, nu deține careva probe referitor la paguba materială.

La fel, fiind atrasă atenția instanței de apel că, în ședința de judecată în instanța de fond a fost audiat Olaru Eduard, care a confirmat că, nu a adus la cunoștință Consiliului raional Cahul despre existența acțiunii civile depuse de procurorul Palencu Radu în numele Consiliului raional

Cahul. A menționat că, susține acțiunea civilă întrucât așa indicații i-au fost date de președintele raionului Cahul Pavel Groza. A explicat că, procurorul Palencu Radu nu s-a adresat cu cerere către Consiliul raional Cahul pentru a pune în discuție pe ordinea de zi pretinsa pagubă cauzată. A confirmat că, la recepția lucrărilor de construcție a pieței a participat și reprezentanți ai Consiliului raional Cahul.

Referitor la declarațiile părții vătămate Grămadă Gheorghe că, în luna septembrie 2018 a revenit în țară și a depistat efectuarea lucrărilor de construcții, acestea urmează a fi apreciate critic întrucât cererea de eliberare a terenului a fost depusă la Primăria Brînza la data de 16.11.2018 (Vol.I, f.d.13), cât și plângerea la CNA la data de 21.11.2018, adică după ce Consiliul sătesc Brînza a adoptat decizia nr.3/1 din 09.11.2018, prin care decide: "se permite exproprierea terenului cu nr. cadastral *****, cu s=0,106 ha, a lui Grămadă Gheorghe - proprietar al terenului, i se propune în proprietate alt teren cu nr. cadastral ***** cu s=0,15 ha amplasat în intravilanul satului Brînza (Vol.I, f.d.12, 21-24). Decizia a fost expediată lui Grămadă Gheorghe la 19.11.2018, care a refuzat să o recepționeze (Vol.I, f.d.25). Alte probe partea acuzării nu a prezentat că, CATERA Leonid a indicat executarea lucrărilor înainte de emiterea deciziei Consiliului sătesc Brînza nr.3/1 din 09.11.2018.

Același lucru îl confirmă și martorul Gaisan Maria, care avea calitatea de consilier în Consiliul sătesc Brînza: când a votat decizia piața nu era construită, aceleași declarații le-a avut și martorul Stanciu Ion, care de asemenea, avusese calitatea de consilier: „într-o ședință nu mai ține minte numărul. Consiliul local trebuia să ia o decizie în privința pieței satului Brînza. Erau majoritatea, nu se știe dacă au fost toți prezenți. Primarul i-a înștiințat că, a fost o înțelegere între posesorul Grămadă Gheorghe și primar, ca să facă un schimb de pământ, consilierii trebuiau să se dea cu părerea despre începerea construcției pieței. Atunci toți au votat pentru aceasta... Construcția pieței nu a început imediat, i se pare că, lucrările erau făcute când au fost chemați la Procurorul Anticorupție". Stanciu Ion a fost audiat de CV/1 la 03.07.2019 (Vol.I, f.d.21).

Declarații similare au fost date în ședința de judecată și de către martorul Antohi Vasile: „...Toate evenimentele au avut loc în anul 2018... Construcția pieței a început la un an, poate mai târziu". Astfel, menționează apărarea că, a ignorat în mod absolut instanța de fond și declarațiile martorului Tabuncic Gheorghe care a menționat că: "terenul pe care urma să fie efectuate lucrările i-a arătat primarul și grupul de lucru, doi oameni la număr. Până la acel moment cunoștea că era gunoiște, un teren abandonat. Nu era nevoie de autorizație de construcție, autorizație se face în cazul în care obiectul are proiectul de construcție. Hotărârea de încheiere a contractului a fost luată de grupul de lucru, nu se ia de primar de unul singur".

Astfel, invocă apelantul că, este contradictorie sentința primei instanțe și la data comiterii pretensei infracțiuni: „ținând cont de faptul că, infracțiunea prevăzută de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal, imputată lui CATERA Leonid a fost comisă în perioada octombrie-noiembrie 2018 și face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, respectiv termenul de prescripție de tragere la răspundere penală a expirat", deși, tot instanța de fond în sentință acceptă declarațiile contradictorii ale părții vătămate Grămadă Gheorghe care menționează că, a revenit în țară în septembrie 2018 și a depistat că lucrările de construcție deja se desfășurau pe terenul acestuia.

În drept, cererea de apel fiind întemeiată pe prevederile art.6 CEDO, art.1, art.10, art.328 Cod penal, art.325 Cod de procedură penală.

Termenul de depunere a apelului:

Conform art.402 alin.(1) Cod de procedură penală "termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel".

Lucrările dosarului atestă că prima instanță a pronunțat sentința judecătorească în ședința de judecată din 07 februarie 2025, în prezența acuzatorului de stat și apărătorului, iar cererea de apel a fost înregistrată la instanța de judecată de avocat la 19 februarie 2025. Astfel, termenul legal stabilit pentru exercitarea căii de atac apelul, a fost respectat de partea apărării.

Procedura de citare a părților în instanța de apel a fost executată integral.

Argumentele părților în fața instanței de apel:

Avocatul Todorov Maxim și inculpatul CATERA LEONID au pledat în instanța de apel întru admiterea cererii de apel depuse, reiterând motivele de fapt și de drept din aceasta, subliniind faptul că, consideră că, la examinarea cauzei în prima instanță, cât și în cea de apel, nu a fost dovedită existența elementelor constitutive ale infracțiunii în acțiunile lui CATERA LEONID. La fel, s-a menționat necesitatea respingerii integrale ca fiind neîntemeiată acțiunea civilă depusă de procurorul Palencu Radu, în interesele Consiliului raional Cahul, privind încasarea din contul lui CATERA LEONID a pretinsului prejudiciu material în mărime de 170 521,50 lei. Cât și respingerea integrală ca neîntemeiată a acțiunii civile depuse de GRĂMADĂ GHEORGHE privind încasarea prejudiciului material în mărime de 17 400 lei, și a prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei, și ridicarea sechestrului aplicat pe bunurile imobile ce aparțin inculpatului CATERA LEONID în baza încheierii Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 19.03.2021.

Procurorii în Procuratura de Circumscripție Cahul, Calendari Dumitru și CEBOTARI Vitali, în ședința instanței de apel au menționat că, solicită respingerea apelului depus și menținerea sentinței contestate, pe care o consideră motivată și întemeiată. Menționând că, din materialele dosarului reiese că, Consiliul raional Cahul a transmis bani pentru construcția unui obiectiv public, de interes local, a unei piețe, care până în prezent nu este construită, de asemenea, banii nu sunt realizați, deci, este evident că există chestiuni legate de prejudicierea bugetului, nerealizarea acestuia. Astfel, interesele publice nu sunt realizate începând cu anul 2018 până în prezent. Argumentele apărării cu referire la inexistența componentei infracțiunii sunt nefondate. Ținând cont de cele expuse, consideră partea acuzării că, procedura trebuie să fie respectată, circumstanțe de care a ținut cont instanța de fond la emiterea sentinței contestate, pronunțând o hotărâre motivată și întemeiată, care necesită a fi menținută fără modificări.

Partea vătămată GRĂMADĂ GHEORGHE și avocatul acestuia COBIȘENCO ION au pledat întru respingerea apelului depus, cu menținerea sentinței contestate, așa cum instanța de fond a stabilit cu exactitate toate faptele prejudiciabile, reținute de partea acuzării în ceea ce privește acțiunile inculpatului CATERA LEONID.

Reprezentantul părții civile Consiliul raional Cahul, OLARU EDUARD, a menționat că solicită respingerea apelului depus, cu menținerea sentinței contestate.

Aprecierea instanței de apel.

Verificând materialele cauzei și analizând în complex argumentele și criticile invocate în apel, Completul de judecată concludă asupra necesității admiterii cererii de apel declarate de către avocatul Todorov Maxim, în interesele inculpatului CATERA LEONID, casarea parțială a sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 07 februarie 2025, în partea încasării de la CATERA LEONID în beneficiul lui GRĂMADĂ GHEORGHE a prejudiciului material, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu admiterea în principiu a pretenției privind repararea prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă, iar în rest, sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 07 februarie 2025, necesită a fi menținută.

În sprijinul concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

La art.400 Cod de procedură penală este stipulat că, „*sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă nonprivativă de libertate*”.

Conform art.414 Cod de procedură penală ”(1) *instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. (3) În cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora, persoanele care le-au depus pot fi audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. (4) În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. (5) Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. (6) Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probe cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal. (7) În cazul sesizării de către părți a nerespectării termenului rezonabil de judecare a cauzei de către prima instanță, instanța de apel se expune și asupra nerespectării acestui termen*”.

Potrivit art.415 Cod de procedură penală, ”(1) *instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: 2) admite apelul, casînd sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță; (2) Sentința poate fi casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau latura civilă, dacă aceasta nu împiedică soluționarea justă a cauzei. (3) Decizia instanței de apel este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării*”.

Este de menționat faptul că, conform art.24 alin.(2) Cod de procedură penală ”*instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decît interesele legii, iar potrivit art.26 alin.(3) Cod de procedură penală, sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului*”.

În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența CEDO, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului. CEDO, în hotărârea Capean vs. Belgia din 13.01.2005 a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 și e obligatoriu, *inter alia*, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Mai mult ca atât, este de menționat faptul că ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art.24 și art.26 din Codul de procedură penală lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Conform art.3 alin.(1) Cod penal ”*nimeni nu poate fi declarat vinovat de săvârșirea unei infracțiuni nici supus unei pedepse penale, decît în baza unei hotărîri a instanței de judecată și în strictă conformitate cu legea penală*. Este de menționat și faptul că, art.6 CEDO prevede că, *orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale. Dreptul la un proces echitabil vizează respectarea principiului egalității armelor, adică că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o*

situație net dezavantajoasă în raport cu adversul”. Dreptul la un proces echitabil este garantat ca fiind efectiv dar nu iluzoriu (c. Engel și alții vs Olanda; Ozturk vs Germania). Iar, într-un stat de drept este necesar respectarea normelor imperative întru asigurarea unui proces penal echitabil. La art.21 din Constituție, este prevăzut că, *”orice persoană acuzată de un delict este prezumată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal, în cursul unui proces judiciar public, în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale*”. Din conținutul normei constituționale se deduc trei principii: prezumția nevinovăției, caracterul public al procedurilor penale și posibilitatea persoanei de a utiliza toate mijloacele procedurale necesare pentru apărarea sa.

Completul de judecată notează că, dat fiind faptul că, se contestă sentința instanței de fond și se solicită achitarea inculpatului Catera Leonid, la cererea părții acuzării au fost cercetate suplimentar probele prezentate de partea acuzării, și anume:

Raport din 29 ianuarie 2019, în care se indică bănuiala rezonabilă de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.327, art.332 Cod penal, solicitându-se înregistrarea materialului în Registrul de evidență a infracțiunilor cu privire la infracțiuni incidente, pentru examinare ulterioară și primirea unei decizii în conformitate cu prevederile art.274 Cod de procedură penală (Vol.I, f.d.6);

Plângere din data de 21 noiembrie 2018, depusă de Grămadă Gheorghe, prin care a reclamat acțiunile ilegale ale factorilor de decizie din cadrul Primăriei s. Brînza (Vol.I, f.d.9-10);

Certificat din 20 noiembrie 2018, din Registrul Bunurilor Imobile, în care proprietar al terenului cu nr. cadastral ***** figurează Grămadă Gheorghe (Vol.I, f.d.11);

Copia deciziei Consiliului sătesc Brînza nr.3/1 din 09 noiembrie 2018, cu privire la exproprierea terenului cu destinație pentru construcții nr. cadastral ***** cu s=0,106 ha, prin care s-a decis exproprierea terenului ce aparține lui Grămadă Gheorghe - proprietar al terenului, propunându-i-se în proprietate alt teren cu nr. cadastral ***** cu s=0,15 ha, amplasat în intravilanul satului Brînza (Vol.I, f.d.12);

Copia cererii din 16 noiembrie 2018, cu anexă fotografie, depusă de Grămadă Gheorghe, prin care acesta a solicitat eliberarea imediată de sub ocuparea abuzivă a terenului ce îi aparține cu drept de proprietate, amplasat în intravilanul satului Brînza, raionul Cahul, nr. cadastral *****cu s=0,106 ha și înlăturarea îngrădirilor în dreptul de folosință și posesie a acestuia, solicitând și restituirea contravalorii copacilor defrișați ilegal de pe acest teren, cât și contravaloarea materialelor de construcție (nisip, piatră) care se aflau pe acest teren (Vol.I, f.d.13-14);

Copia scrisorii de garanție fără dată, semnată de către Primarul satului Brînza, Catera Leonid, în care se indică că, Primăria s. Brînza garantează înlocuirea terenului cu nr. cadastral *****cu s=0,106 ha, posesor al terenului - Grămadă Gheorghe, sub construcția pieței satului cu bunul imobil cu nr. cadastral ***** cu s=263,8 m², modul de folosință: construcție cu destinație comunal și terenul aflat sub construcție la decizia consiliului sătesc Brînza (Vol.I, f.d.15);

Copia procesului-verbal nr.3 din 09 noiembrie 2018 al ședinței ordinare a Consiliului sătesc Brînza, prin care se desprinde că, pe ordinea de zi a fost pusă și întrebarea cu privire la exproprierea terenului cu destinație pentru construcții cu nr. cadastral *****cu s=0,106 ha (Vol.I, f.d.21-24);

Copia notificării de abrogare a deciziei nr.3/1 și nr.3/3 din 09.11.2018, prin care Oficiul Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat a solicitat examinarea prezentei notificări la următoarea ședință a Consiliului sătesc pentru abrogarea deciziei nr.3/1 din 09.11.2018 ”Cu privire la exproprierea terenului cu destinație pentru construcții nr. cadastral *****cu s=0,106 ha” și a

deciziei nr.3/3 din 09.11.2018 ”Cu privire la demolarea bunului imobil cu nr. cadastral *****, cu suprafața de 0,701 ha” ca ilegale. Despre rezultatul examinării notificării fiind indicat că, este necesar de informat în scris Oficiul Teritorial Cahul în termen de 30 zile (Vol.I, f.d.26-27);

*Copia deciziei Consiliului sãtesc Brînzã nr.4/6 din 13.12.2018 cu privire la examinarea notificãrii OTC al Cancelariei de Stat privind ilegalitatea deciziei nr.3/1 din 09.11.2018 cu privire la exproprierea terenului cu destinație pentru construcții nr. cadastral *****cu s=0.106 h, prin care s-a decis de cãtre Consiliul sãtesc Brînzã cã, se ia act de notificarea OTC al Cancelariei de Stat privind ilegalitatea deciziei nr.3/1 din 09 noiembrie 2018 ”Cu privire la exproprierea terenului cu destinație pentru construcții nr. cadastral *****cu s=0,106 ha”, fiind abrogatã decizia datã ca fiind ilegalã, iar controlul executãrii prezentei decizii a fost pusã pe seama primarului Cãtera Leonid (Vol.I, f.d.28);*

*Copia cererii prealabile din 20 noiembrie 2018, prin care Grãmadã Gheorghe a solicitat anularea deciziei nr.3/1 din 09 noiembrie 2018 ”Cu privire la exproprierea terenului cu destinație pentru construcții nr. cadastral *****cu s=0,106 ha” (Vol.I, f.d.29-30);*

Copia deciziei Consiliului raional Cahul nr.02/05-IV din 22.03.2018 cu privire la modificãre bugetului raional Cahul pentru anul 2018, decizie emisã de Consiliul raional Cahul, în care figureazã suma de 350 000 lei Primãriei s. Brînzã, pentru lucrãri de amenajare a pieței din localitate (Vol.I, f.d.40-41);

Copia dãrii de seamã nr.9 privind achiziționarea bunurilor/serviciilor/lucrãrilor în cadrul procedurii de achiziție publicã din 09.07.2018, întocmitã de Primãria satului Brînzã, raionul Cahul, în care conducãtor al grupului de lucru figureazã Cãtera Leonid (Vol.I, f.d.42-46);

Copia contractului de antreprizã nr.19 privind achiziția prin Cererea Ofertelor de Prețuri din 09.07.2018, încheiat între Primãria satului Brînzã, r-ul Cahul, reprezentatã de cãtre Cãtera Leonid, în calitate de beneficiar, și SRL LIFESTAR COM, autorizat pentru activitate în construcții (Vol.I, f.d.47-52);

Copia procesului-verbal din data de 09 octombrie 2018 de recepție a lucrãrilor executate, fiind indicate lucrãri de amenajare a pieței din s. Brînzã, valoarea lucrãrilor executate fiind de 170 521,50 lei (Vol.I, f.d.53-55);

Copia facturii fiscale seria, nr. JA3119660 din 09.10.2018, în care au fost menționate lucrãri de amenajare a pieței din s. Brînzã, valoarea lucrãrilor executate fiind de 170 521,50 lei (Vol.I, f.d.56);

Copia avizului Inspecției Teritoriale în Construcții „Sud” din 20.02.2018, cu anexe, eliberat întreprinderii SC ”Lifestar” SRL conform cererii nr.23/24 din 14.02.2018 privind participarea la licitațiile publice efectuate din bani publici, cu respectarea prevederilor legislației în vigoare (Vol.I, f.d.57-60);

Copia ofertei, adresatã Primãriei s. Brînzã (Vol.I, f.d.61);

Situația Financiarã pentru anul 2017, referitoare la SRL ”Lifestar-Com” (Vol.I, f.d.64-76);

Copia devizului local, valoarea de deviz fiind indicatã 390 271,33 lei (Vol.I, f.d.77-80, 89-91);

Anexã la licență seria A MMII NR. 045048, în care figureazã titularul licenței SRL ”IMPERIAPRIM”, fiind anexate acte relevante activității societãții date (Vol.I, f.d.92-121);

Copia caietului de sarcini pentru cererea ofertei de preț, fiind indicatã denumirea beneficiarului de stat Primãria s. Brînzã, care este și organizatorul procedurii de achiziție, iar obiectul achizițiilor – amenajarea pieței din acest sat (Vol.I, f.d.122-180);

Răspunsul Președintelui raional Cahul cu anexe, adresat Direcției Regionale Teritoriale Sud a CNA (Vol.I, f.d.205-225);

*Extras din 18 martie 2003 din Registrul Bunurilor Imobile, în care proprietar al terenului cu nr. cadastral ***** figurează Grămadă Gheorghe (Vol.I, f.d.232);*

Extras din 20 august 2004, din Registrul Bunurilor Imobile, în privința terenului, cât și construcției, motivul radierii figurând decizia autorității competente, iar data radierii este 10.10.2018 (Vol.I, f.d.233-234);

Răspunsul SRL "Lifestar-Com", cu anexe, adresat Direcției Regionale Teritoriale Sud a CNA (Vol.I, f.d.236-252);

Proces-verbal din 27 februarie 2019 de cercetare la fața locului, obiectul cercetării fiind indicat că, constă în obiectul aflat în construcție cu menire socială denumit "piață", amplasat în s. Brînza, r. Cahul, str. Ștefan cel Mare nr.100 (Vol.II, f.d.2);

*Scrisoare de garanție fără dată, semnată de către Primarul s. Brînza – CATERA LEONID, în care se indică că, Primăria s. Brînza garantează înlocuirea terenului cu nr. cadastral *****cu s=0,106 ha, posesor al terenului - Grămadă Gheorghe, sub construcția pieței satului cu bunul imobil cu nr. cadastral ***** cu s=263,8 m², modul de folosință: construcție cu destinație comunal și terenul aflat sub construcție la decizia consiliului sătesc Brînza (Vol.II, f.d.14);*

*Proces-verbal din 19 iunie 2019 de examinare, fiind supusă examinării scrisoarea de garanție fără dată, semnată de către Primarul s. Brînza – CATERA LEONID, care are următorul conținut: "Primăria s. Brînza garantează înlocuirea terenului cu nr. cadastral *****cu s=0,106 ha, posesor al terenului - Grămadă Gheorghe, sub construcția pieței satului cu bunul imobil cu nr. cadastral ***** cu s=263,8 m², modul de folosință: construcție cu destinație comunal și terenul aflat sub construcție la decizia consiliului sătesc Brînza", acte eliberat de Primăria s. Brînza și semnat de Primarul localității – CATERA LEONID (Vol.II, f.d.15);*

Ordonanță din 19 iunie 2019 de recunoaștere și anexare a documentelor la cauza penală, prin care s-a dispus recunoașterea drept document – mijloc material de probă, actul prezentat în original de către Grămadă Gheorghe, denumit scrisoare de garanție (Vol.II, f.d.16);

Copia hotărârii din 25 iunie 2015, emisă de Judecătoria Cahul, prin care a fost validat mandatul primarului în s. Brînza, r. Cahul – CATERA LEONID și mandatele consilierilor în Consiliul s. Brînza, r. Cahul (Vol.II, f.d.29-30);

Copia hotărârii din 01 noiembrie 2019, emisă de Judecătoria Cahul, sediul Central, prin care a fost validat mandatul primarului în s. Brînza, r. Cahul – CATERA LEONID și mandatele consilierilor în Consiliul s. Brînza, r. Cahul (Vol.II, f.d.31-32);

Ordonanță din 09 iulie 2019 de recunoaștere în calitate de parte vătămată, prin care Grămadă Gheorghe a fost recunoscut în calitate de parte vătămată (Vol.II, f.d.36);

Copia contractului din 18 aprilie 2002, în care Vulpe Ivan figurează în calitate de vânzător, iar Grămadă Gheorghe în calitate de cumpărător (Vol.II, f.d.38-40);

Ordonanță din 09 iulie 2019 de recunoaștere și anexare a documentelor la cauza penală, prin care copia contractului din 18 aprilie 2002, în care Vulpe Ivan figurează în calitate de vânzător, iar Grămadă Gheorghe în calitate de cumpărător, a fost recunoscută drept document – mijloc material de probă (Vol.II, f.d.41);

Copia facturilor fiscale, din 09.10.2018 și din 07.12.2018, furnizor figurând SRL "Lifestar-Com" (Vol.II, f.d.44-45);

Proces-verbal din 12 iulie 2019 de examinare, obiectul supus examinării fiind copia facturilor fiscale, din 09.10.2018 și din 07.12.2018, în care furnizor figurează SRL "Lifestar-Com" (Vol.II, f.d.46);

Ordonanță din 12 iulie 2019 de recunoaștere și anexare a documentelor la cauza penală, prin care a fost recunoscut drept document – mijloc material de probă facturile fiscale, din 09.10.2018 și din 07.12.2018, în care furnizor figurează SRL ”Lifestar-Com” (Vol.II, f.d.47);

Ordonanță din 22 februarie 2021 de recunoaștere în calitate de parte civilă, prin care Consiliul raional Cahul a fost recunoscut în calitate de parte civilă în cadrul cauzei penale (Vol.II, f.d.144-146);

Acțiune civilă în cadrul cauzei penale din 22.02.2021, prin care procurorul a dispus intentarea acțiunii civile în interesele Consiliului raional Cahul, în vederea încasării din contul inculpatului în beneficiul Consiliului raional Cahul a prejudiciului material în sumă de 170 521,50 lei, cauzat în urma săvârșirii infracțiunii (Vol.II, f.d.147-148);

Extras de la ASP, în care figurează proprietar Catera Leonid (Vol.II, f.d.151);

Copia avizului consultativ nr.12 și nr.11 al specialistului din 21 ianuarie 2021, în care este indicat prețul mediu de vânzare a terenului de construcție la momentul evaluării, constituie 288 850,93 lei (Vol.II, f.d.153-157);

Rezultatele investigației paralele, cu anexă materialele acumulate pe 88 file, realizat de Centrul Național Anticorupție al RM (Vol.II, f.d.158-247);

Încheierea Judecătoreiei Cahul, sediul Central, din 19 martie 2021 și mandat judecătoresc, prin care a fost autorizat sechestrul în scopul executării pedepsei amenzii, reparării prejudiciului cauzat prin infracțiuni și asigurarea acțiunii civile, asupra bunurilor care aparțin cu drept de proprietate lui Catera Leonid, și anume asupra a ½ cotă parte din bunurile pe care le are în proprietate, a fost aplicat sechestrul (Vol.III, f.d.13-19);

Proces-verbal din 02 aprilie 2021 de punere sub sechestr, acțiune realizată cu participarea lui Catera Leonid și a avocatului Todorov Maxim (Vol.III, f.d.24-25);

Materiale caracterizante, în privința lui Catera Leonid, din care rezultă că, acesta nu este pentru prima dată în conflict cu legea, este căsătorit, la locul de trai este caracterizat din punct de vedere pozitiv (Vol.III, f.d.29-43, 49-51);

Acțiune civilă din 23 februarie 2022, depusă de către Grămadă Gheorghe, prin care solicită admiterea integrală a acțiunii civile, cu încasarea de la Catera Leonid în beneficiul său a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune, în mărime de 50 000 lei (Vol.III, f.d.24-25);

Declarațiile părții vătămate Grămadă Gheorghe, date în cadrul instanței de fond, acesta menționând că, cu Catera Leonid sunt consăteni, despre faptul dacă se poate sau nu să fie efectuate lucrări, nu a fost întrebat. Până a fi pornită construcția, nu s-au înaintat careva propuneri. Catera Leonid a comunicat că îl telefona și ultimul nu răspundea, scrisoare oficială nu i-a fost remisă în adresa sa, sau careva decizie că terenul este de utilitate publică. I s-a întocmit un act că-l expropriează, dar deja după ce erau începute construcțiile. Prejudiciul acestuia se manifestă prin retrări, muncind pentru acest teren, se simțea rău știind că i-a fost atins bunul său, familia a avut de suferit în urma acestor acțiuni. În anul 2002 a procurat terenul situat în centrul satului Brînza, r-ul Cahul, teritoriul este de 1 ari. Vorbește despre terenul care se află lângă *****din sat, l-a procurat de la o rudă, Vulpe Ion, pentru construcții a fost cumpărat acel teren. În septembrie 2018, când a venit acasă de peste hotare, a observat că, pe pământul său se făceau careva lucrări, a întrebat ce fac acolo, a comunicat că este proprietarul terenului respectiv. Apoi Catera Leonid i-a explicat că, ”înțelegi eu o să-ți dau alt teren în altă parte”, a solicitat să-i spună care este motivul din care nu a fost întrebat, atunci Catera Leonid a chemat poliția. Dânsul a prezentat actul conform căruia terenul îi aparține, poliția i-a spus să se adresez în instanța de judecată. Catera Leonid îl filma video când acesta își spunea pretențiile, pe teren, lucrătorii efectuau lucrări, era o betonieră la care le-a comunicat să se oprească din lucrări. Le-a comunicat

lucrătorilor că terenul îi aparține, la care a primit răspuns că: „primarul răspunde de acele lucrări”. Cătera Leonid i-a comunicat că, poate să facă ce vrea, că el se știe cu toți judecătorii și respectiv nu-i va putea face nimic. Necesitatea de a chema poliția era ca să-l înlăture pe dânsul de acolo, Cătera Leonid a chemat poliția, zicea că făcea probleme la oameni și nu le permitea să lucreze. Lucrătorilor de pe teren le comunica să întrerupă lucrările până nu se rezolvă situația. A prezentat actele polițistului, actul de vânzare - cumpărare și le-a demonstrat că terenul îi aparține. Lucrările nu s-au stopat, Cătera Leonid zicea că el știe ce face, la moment erau mai mulți pomi, era piatră, nisip, nisipul era deja împrăștiat, el tot avea de gând să câștige careva bani, să înceapă o construcție, urma să îngreuească terenul. Pomi au fost, care au fost tăiați și smulși din rădăcină, nici o măsură nu a fost întreprinsă în privința terenului. A solicitat primăriei să-i elibereze terenul, este scrisă solicitarea că urmează să fie eliberat terenul, este un litigiu în acest sens. La teren este construit un gard, o parte e făcută în altă parte, este temelia și puși stâlpii, gardul este din tablă, parii de suport sunt din cărămidă. La moment nu se poate folosi de terenul dat, sunt ani de zile de când sunt stopate lucrările. Cătera Leonid i-a zis că intenționau să facă piață pentru sat. La moment are pretenții că, nu se poate folosi de terenul dat, datorii careva nu are, nu este primul căruia Cătera Leonid îi face așa probleme, i s-a propus un alt teren în capătul satului, el a dorit terenul său, apoi i s-a propus alt teren care s-a dovedit a fi vândut, nu cunoaște dacă era decizia lui Cătera Leonid sau a consiliului. În afară de un gard, care a fost construit de către respectivi lucrători, altceva nu mai este, nici o construcție. Tarabe pentru piață nu sunt acolo, lucrătorii făceau temelia la gard când el s-a apropiat, dânsul are planuri pe acel teren, a vrut să înceapă să scoată gardul, dar au venit de la primărie să-l oprească. Când a scos gardul au venit de la primărie, sesizare careva la poliție nu a făcut, știe că nu este vinovat cu nimic, terenul era gol când a venit. Când a procurat terenul, i s-a spus să facă casă cu două etaje la cadastru, deoarece casa este situată în centru. Despre decizia nr.3/1 din 09.11.2018 cu privire la exproprierea terenului, nu știa. A venit în luna septembrie, nu i-a fost înmănată decizia, nu i s-a înmănat așa ceva, pe urmă Cătera l-a chemat în birou la el, îi zicea că este un alt teren în schimb, când îi propunea așa ceva, i-a arătat o scrisoare de garanție fără dată, el s-a interesat și i-au zis să-l refuze. Nu i-a fost înmănată nici o decizie, nu ține minte sigur, posibil să fi uitat. Terenul este procurat în timpul căsătoriei, terenul este comun, cu soția împreună. Soția la fel are pretenții în privința acestui teren, dar înscris nu au fost de către ea înaintate pretenții, imputernicire de la soție nu are, actul de căsătorie este, el reprezintă pretențiile familiei. La ziua de azi este o cauză cu privire la exproprierea terenului în instanța de judecată în Judecătoria Cahul. Un raport de evaluare a terenului a primit, dar nu a fost de acord, nici cu suma, nici cu propunerea, el vrea terenul lui înapoi, este la dosar posibil o pretenție în scris. Avocatul știe mai multe detalii, pentru aceasta și l-a contractat. Are pretenții de ordin material și moral: 50 000 euro prejudiciu moral, el știe că nu a fost vinovat cu nimic. Prejudiciul moral l-a evaluat în 50 000 euro, nu lei, posibil este o greșeală mecanică comisă de avocat. Prejudiciul material este de 17 000 lei, pentru materialele de construcții care erau pe teren și au fost distruse. A spus avocatului său să invoce aceste aspecte în cerere, prejudiciul material are. Lucrări de construcții de dânsul nu au fost făcute, materialele de construcții acolo el a dus. Oamenii din sat i-au spus că materialele lui au fost distruse, suma de 17 400 lei constă din copacii defrișați. La marginea salului, nu mai ține minte, ce teren s-a propus, nu ține minte ce sumă i-au propus pentru terenul expropriat. La data de 19.04.2002 a procurat terenul. Vulpe Ion este direct rudă cu el. Scrisoarea de garanție era fără dată, s-a adresat la o persoană care cunoaște și i-a zis să refuze. Posibil și au fost înaintate cereri de către avocatul lui în vederea argumentării prejudiciului moral și material. Cererea din 2019 depusă la organul de urmărire penală o susține. Semnătura este a lui în procesul-verbal de

audiere, susține aspectul prejudiciabil descris în procesul-verbal de audiere, 100 000 lei solicită prejudiciu material (Vol.III, f.d.160-163);

Declarațiile martorului Stanciu Ion, date în cadrul instanței de fond, care fiind audiat în ședința judiciară a relatat că, este locuitor al satului Brînza, raionul Cahul, este pensionar. Într-o ședință nu mai ține minte numărul, Consiliul local trebuia să ia o decizie în privința pieței satului Brînza. Erau majoritatea, nu știe dacă au fost toți prezenți. Primarul i-a înștiințat că, a fost o înțelegere între posesorul Grămadă Gheorghe și Primar, ca să facă un schimb de pământ, consilierii trebuiau să se dea cu părerea despre începerea construcției pieței. Verbal i s-a spus că a fost o înțelegere între Grămadă Gheorghe și Cătera Leonid. Ulterior, au fost chemați la Procuratura Anticorupție, sunt câțiva ani de atunci. În acel moment a fost înștiințat că pentru a face un lucru trebuie să vezi un act. Procurorul i-a învinuit atunci că, au luat decizia fără a avea un act prin care s-au înțeles Grămadă Gheorghe și Cătera Leonid. Atunci toți au votat pentru aceasta, el este consilier. La ordinea de zi a fost pusă întrebarea, Primarul a informat despre aceasta. Nu ține minte în ce an a avut loc, dar știe că erau toți prezenți, toți au acceptat să se construiască piața în centrul satului. Nimeni nici nu s-a interesat de careva acte, pur și simplu s-a spus că, ei s-au înțeles să facă un schimb de pământ. Mai multe variante de teren s-au pus în discuție, din fondul de rezervă a satului. Trebuiau să se înțeleagă în locul arilor acestora cât teren să-i ofere, inginer cadastral era Antoși Vasile. Nu ține minte și nu poate spune dacă el a menționat ceva. Într-o altă sesiune, Primarul i-a informat că, au făcut o decizie greșită, și că vor fi chemați toți de Procuratura Anticorupție, atunci în privința construcției pieței s-au adunat. Au votat toți pentru construcția pieței, acuzarea s-a bazat pe decizia acestora, a consiliului. La ședință Primarul nu a fost prezent, i se pare că informa-se atunci că, este plecat peste hotare. Între prima și a doua ședință nu ține minte ce perioadă a trecut. Construcția pieței nu a început imediat. I se pare că, lucrările erau făcute când au fost chemați la Procurorul Anticorupție, a înțeles că, decizia luată a fost una greșită. A fost împotriva de a-l expropria pe Grămadă Gheorghe. A insistat ca secretarul să menționeze „Stanciu – contra”. N-au avut dreptul de a-l expropria pe Grămadă Gheorghe, aceasta a fost părerea sa, nu a văzut ceva corespondență între Primar și Grămadă Gheorghe. Pe Grămadă Gheorghe niciodată nu l-a văzut și nu cunoaște dacă a acceptat schimbul de terenuri sau nu (Vol.III, f.d.186-187);

Declarațiile martorului Gaisan Maria, date în cadrul instanței de fond, aceasta în ședința de judecată a primei instanțe a declarat că, cu inculpatul sunt consăteni. Terenul respectiv care a fost procurat, a fost teren public, a fost terenul de dans împreună cu teatrul de vară a satului Brînza. Terenul a avut destinație publică, așa voiau să fie și în continuare. A fost la ședința Consiliului local aproximativ șase ani în urmă, s-a discutat întrebarea cu privire la construcția pieței pe acest teren. Lui Grămadă Gheorghe i s-a propus alt teren pentru construcții. Grămadă nu a fost prezent la ședința Consiliului, a fost consilier în mandatul trecut. Satele în ultimii ani sau dezvoltat în bază de proiecte, satul are nevoie de piață. Atunci când a venit polițistul după dânsa, toți vecinii au vrut să meargă în ședință, deoarece toți sătenii știu că terenul este unul public. Nu cunoaște de unde banii au fost alocați. La acea ședință, nu ține minte cine a ridicat întrebarea. Consilierii unanim au pledat pentru construcția pieței acolo. Prin decizie s-a decis să se construiască Piața în locul terenului de dans. Trebuie să fie extrasul procesului-verbal. Nu a cunoscut că terenul este procurat, nu știa că terenul s-a vândut, a aflat ulterior că, terenul a fost procurat. La ședința Consiliului nu li s-a adus la cunoștință că terenul este procurat. Nu poate spune cine trebuia să-i anunțe despre aceasta. Întrebarea dată nu s-a discutat numai la o ședință. Nu ține minte în ce an a început construcția pieței. A fost audiată aproximativ 3 ani în urmă, în Primărie. Decizia adoptată nu a fost luată ca expropriere, a votat să fie construit pe acel teren

Piață centrală, nu cunoștea despre faptul că terenul avea proprietar. A apărut întrebarea că terenul este vândut, atunci li s-a adus la cunoștință că terenul este vândut. Consilier era și ex-primarul, Primarul CATERA Leonid era primarul care trebuia să știe despre acest fapt. Când a votat decizia, piața nu era construită, pe timpul cât a fost consilier, decizia încă era în vigoare. Până la alegerile trecute – 2019. Este începută construcția unui gard, din câte a auzit a venit GRĂMADĂ GHEORGHE și a mai luat din pereți, ea nu a văzut aceasta, spune doar din auzite. La momentul adoptării deciziei piața nu era construită. Nu ține minte exact dacă era începută construcția, dar că s-a discutat exproprierea lui GRĂMADĂ GHEORGHE ține minte că i s-a propus 15 ari de pământ. Apoi i s-a adus la cunoștință că terenul este al lui GRĂMADĂ GHEORGHE, despre aceasta probabil CATERA Leonid i-a comunicat. Nu-și amintește dacă era începută construcția sau nu. GRĂMADĂ GHEORGHE nu a fost la ședință, cu el a trebuit să discute Primarul. Nu știe dacă GRĂMADĂ GHEORGHE era de acord să i se dea un alt teren. Prin decizia de expropriere s-a acordat alt teren lui GRĂMADĂ GHEORGHE, decizia s-a luat fără aducerea la cunoștință lui GRĂMADĂ GHEORGHE. Nu-și amintește dacă a avut loc decizia cu privire la abrogarea deciziei. La ședințe se spunea doar că GRĂMADĂ GHEORGHE refuză toate propunerile. Raportor a fost Primarul la ședința cu privire la necesitatea construcției pieței. Ce este scris în audiere sunt declarațiile sale (Vol.III, f.d.205-206);

Declarațiile martorului Antohei Vasili, date în cadrul instanței de fond, care fiind audiat în ședința de judecată a comunicat că, 6 ani de zile era angajat la Primăria s. Brînza, r. Cahul, în calitate de inginer cadastral. A fost o înțelegere pentru a construi o piață pe suprafața de teren ce aparținea lui GRĂMADĂ GHEORGHE. Ceva nu s-a ieșit la un numitor comun cu CATERA Leonid, s-a propus 1 ha de teren și el a refuzat și a spus că vrea 2 ha. Nu știe cauza de ce a refuzat și aceasta, la o ședință a consiliului s-a luat o hotărâre pe strada centrală să i se aloce o suprafață de teren pentru construcții, GRĂMADĂ GHEORGHE la fel a refuzat. După aceea dumealui a cerut cumva ca să-i dea clădirea fostei comunale. Toate evenimentele au avut loc în anul 2018. GRĂMADĂ GHEORGHE după titlu era proprietarul terenului, dar terenul este cumpărat în anul 2003, de la Vulpe Ion. Din auzite a aflat de teren, a auzit de la CATERA Leonid că, au avut o înțelegere. Construcția Pieței a început la un an, poate mai târziu. La ședință apoi a anunțat că, documentar terenul este pe numele lui GRĂMADĂ GHEORGHE. GRĂMADĂ GHEORGHE fuse-se la o ședință, dar chiar atunci în acea zi nu ține minte. Piața era construită atunci. Antreprenor nu cunoaște cine era. La ședința consiliului s-a decis de a-i da un teren tot pentru construcții, ulterior această decizie nu știe dacă era de abrogare. Nu este la curent cine se ocupa. Un gard din metal este la moment acolo. Careva licitații pentru construcția Pieței nu cunoaște dacă urma să aibă loc. Nu-i este frică de domnul CATERA Leonid. Declarațiile date sunt ceea ce ține minte și ce a declarat în cadrul urmăririi penale. Posibil să fi uitat câte ceva cu trecerea timpului, la moment nu este construită piața în sat. Este pus doar gardul, nu este altceva nimic acolo, careva construcții capitale nu erau preconizate. Tarabe trebuia să fie construite. Semnătura îi aparține din procesul-verbal de audiere la faza de urmărire penală. Susține declarațiile de la urmărirea penală integral (Vol.III, f.d.207-208);

Declarațiile martorului Tabuncic Gheorghe, date în cadrul instanței de fond, care a menționat că, pe domnul CATERA Leonid îl cunoaște ca primar de satul Brînza. Aproximativ patru ani în urmă a avut loc o licitație la Primăria Brînza la care a participat. În rezultatul licitației a fost desemnat câștigător SRL „Lifestar-com”, în calitate de persoană juridică. După care a fost încheiat contractul, înregistrat mai apoi la trezorerie și în câteva zile au început lucrările conform caietului de sarcini. După ce au fost executate lucrările, în jur de 70-75 %, acestea au fost stopate. La acel moment a efectuat lucrări în sumă de 170 000 lei, prima tranșă a fost transferată. După ce a aflat că, lucrările au fost stopate, a luat materialele, ustensilele și au plecat. Lucrările

au fost stopate din motiv că, acest teren nu aparținea Primăriei, ci era a unui cetățean. Nu ține minte când a avut loc licitația, a aflat despre licitație din achizițiile publice, fiind anunțate pe platformă. Lucrări la un teren vis-a-vis de grădiniță – s-a făcut curățenie, au defrișat copaci, au scos rădăcini, au făcut planificări, după care au turnat fundația terenului, l-au îngrădit, au instalat stâlpii de la gard, au instalat porțile, 4 la număr, au făcut gardurile din metal și a rămas din lucrările nefinisate instalarea gardurilor și instalarea tavanului. Terenul care urma să fie efectuate lucrările, i l-a arătat Primarul și grupul de lucru, doi oameni la număr. Nu i s-au prezentat careva acte în privința terenului respectiv. Până la acel moment cunoștea că, era gunoiște, un teren abandonat. Pentru aceste lucrări a primit o tranșă de bani în suma de 170 000 - 180 000 lei. Despre acest teren pe perioada efectuării lucrărilor, nu a aflat nimic. Restul sumei de bani nu a recepționat-o. A fost eliberată o factură în ultimele zile de decembrie, a acelui an. Lucrările nu au fost finisate în proporție de 100 % la eliberarea facturii, însă urmau să fie efectuate în 6 – 7 zile de la eliberarea facturii. A fost să elibereze factura, fiind deja aproape finele anului. Contractul se finisa la data de 30 decembrie. A doua factură a fost anulată, din motivul stopării lucrărilor. La moment când a aflat că, se stopează lucrările, a solicitat anularea facturii. Lucrările au fost stopate definitiv. Nu a contactat cu proprietarul de drept al terenului, nici lucrătorii. Confirmă că, la urmărirea penală a declarat că, la întrebarea lui către primar: ce a fost anterior pe acest teren, la care a primit răspuns că, a fost teren de dans. La urmărirea penală a declarat adevărul. Și-a adus aminte că, fiind în Cahul, muncitorii lui lucrau, a venit o persoană și s-a apropiat de muncitori și cu un ton mai ridicat a spus să elibereze teritoriul, invocând motivul că, terenul îi aparține acestei persoane. A sunat la Primărie și a solicitat să se clarifice cu domnul care a solicitat stoparea lucrărilor. El, în acel moment, a comunicat lucrătorilor să stopeze lucrările și să plece acasă. Susține declarațiile la urmărire penală, l-a sunat peste vreo 2-3 zile Primarul Cătera Leonid cu proprietarul terenului, prin faptul că i s-a propus schimb de terenuri. După au lucrat o ora, au instalat niște porți și după s-a repetat incidentul cu persoana care pretindea că este proprietarul terenului. Confirmă că, domnul Cătera Leonid a indicat că, lucrările nu se vor prelungi anul acesta, atunci el a spus că anulează factura, deoarece nu mai reușeau în timp. Firma de construcții o deține din anul 2002. Nu era nevoie de autorizație de construcție, autorizație se face în cazul când are obiectul proiectul de construcție. Transferul l-a primit în sumă de 180 000 lei din partea Primăriei a satului Brînza. Alte contracte de la Consiliul raional nu a primit. Careva litigii nu au fost. În comisia licitației nu ține minte cine a fost. Hotărârea de încheierea a contractului a fost luata de grupul de lucru, nu se ia de primar de unul singur. Procedura a fost executata conform legislației (Vol.III, f.d.228-229);

Hotărârea instanței de judecată, referitor la exproprierea pentru cauză de utilitate publică, a terenului și rectificarea înscrierii în registrul bunurilor imobile, hotărârea instanței de fond fiind din 17 februarie 2023, care a fost menținută de instanța ierarhic superioară (Vol.IV, f.d.2-18);

Ordonanță privind modificare învinuirii în ședința de judecată din 20 septembrie 2024, prin care s-a dispus punerea sub învinuire modificată a inculpatului Cătera Leonid în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal (Vol.IV, f.d.27-29);

Declarațiile reprezentantului părții civile Olaru Eduard în instanța de judecată, acesta menționând în instanța de fond că, la data de 22.03.2018, prin decizia Consiliului raional Cahul nr.02/05-IV, consiliul a alocat suma de 350 000 lei Primăriei s. Brînza pentru lucrări de amenajare a pieței din localitate, aceasta a fost făcută la demersul primarului. Consiliul raional Cahul a hotărât să aloce suma de bani, consecutiv Primăria satului Brînza a petrecut achizițiile, unde a fost dispus învingător SRL „Lifestar-com” din Cahul. S-au petrecut lucrări deja cu

înțelegerea Primăriei, prin luna noiembrie domnul primar a prezentat la consiliul raional contractul de achiziții, a prezentat procesul-verbal de recepția lucrărilor, că lucrările au fost efectuate deja, și a prezentat factura fiscală, în baza acestor documente, dar lucrările au fost făcute la suma de 170000 de lei, și consecutiv contabilitatea de la Consiliul raional Cahul a transferat acești bani pe contul Primăriei, care au fost transmiși executorului de lucrări. Unde au fost făcute aceste lucrări consiliul raional nu știe, se expune doar asupra actelor pentru care au transferat banii. Confirmă acțiunea civilă, după câte cunoaște, apărarea se atașează pe poziția că, dacă au fost transferați banii, atunci ei nu mai au tangență cu banii dați. Atrage atenția la Legea privind finanțele publice locale nr.397 din 16.10.2003 și anume la art.12 alin.(3), de la bun început Consiliul avea interes în acest transfer și acest transfer avea destinație specială. Acest interes constă în faptul că, satul Brînza face parte din raionul Cahul, aveau întreprinderi care urmau să fie plasate produse, aveau să fie angajați oameni, și consiliul avea interes în construcția acestei piețe. Tot în art.12 este menționat că, transferurile care nu au fost conform destinației, se restituie până la finele anului în bugetul statului, în acest caz, consideră că acest transfer pe care l-a făcut consiliul acestei Primării, nu a fost făcut conform destinației, din ce considerate nu a fost descrisă, scrie în învinuire. Dânsul în calitate de reprezentat al consiliului, recunoaște acțiunea și solicită să fie satisfăcută. Dacă ei se folosesc neconform destinației, atunci banii se întorc înapoi. Licitația, verificarea lucrărilor, primirea lucrărilor, se efectuează de Primarul localității cu antrenarea eventuală a specialiștilor în coraport cu decizia din 22.03.2018, prin care s-au alocat 350 000 lei Primăriei Brînza. Transferul a fost efectuat la data de 23.10.2018, Consiliul raional Cahul către Primăria satului Brînza prin intermediul Trezoreriei de stat. Consiliul nu s-a expus asupra faptului că, nu este cauzat prejudiciul prin decizie, din momentul primirii ordonanței de recunoaștere în calitate de parte civilă și a acțiunii civile. În cazul în care banii nu se valorifică până la finalul anului, se întorc în bugetul de stat, au transferat doar 170 000 lei. Dânsul nu poate să se pronunțe asupra prejudiciului, din motiv că este invocat o învinuire. Din start și este menționat în decizie că, este cu destinație specială, și nu trebuie menționat că, este cu rambursare. Atribuiții nu are consiliul cu suma dată. A fost pregătit și un proiect de decizie, demersul de la CNA a fost examinat de serviciu juridic, și a fost pregătit un proiect de decizie pe care l-a pus în discuție la ședința consiliului, dacă suma de 170 000 lei sunt pagube considerabile sau nu, însă examinând acest demers în comisie de profil, acest proiect de decizie a fost exclus din ordine de zi, și mai apoi a fost exclus și din ordinea de zi și din cadrul ședințe consiliului, deoarece consiliul a considerat că el nu trebuie să se pronunțe asupra caracterului pagubei considerabile sau nu, asupra pagubei trebuie să se pronunțe organele de drept. La ziua de azi nu există o poziție a consiliului raional, dânsul a discutat cu președintele raionului, Groza Pavel, care nu este membru al consiliului raional sau consilier, care l-a îndemnat să susțină această cerere. El reprezintă consiliul, nu are poziția consiliului raional, personal o susține, susține faptul că este cauzat prejudiciul consiliului raional. Nu există o decizie privind stabilirea faptului că, banii nu au fost cheltuiți conform destinației, din motiv că a fost pornită cauza penală unde a fost cercetat acest fapt și s-a expus Procuratura asupra acestui fapt că, este conform destinației sau nu, aceasta nu este o decizie proprie, dar este descris în lege, consiliul raional nu se poate expune, dat fiind faptul că este pornită o cauză penală. Consideră că banii nu au fost cheltuiți conform destinației din moment că la momentul dat nu există o piață. Acele lucrări au fost realizate în suma de 170000 lei. Sunt foarte mulți consilieri noi, poate cei vechi mai cunosc despre acțiunea dată, aceștia noi nu cunosc despre acțiunea civilă dată. Procuratura Anticorupție nu a solicitat să fie pusă în discuție în ședință la consiliu acțiunea civilă, dar problema privind acțiunea civilă consideră că, poate fi pusă în discuție după trimeea

hotărârii. Urma să fie pusă în discuție această acțiune civilă pentru a se expune asupra acțiunii civile în cadrul procesului penal. El nu cunoaște în procesul dat verbal cine a participat, dar cunoaște că la recepția finală a lucrărilor, obligatoriu participa și un reprezentat al consiliului raional. Aceste lucrări au fost efectuate (Vol.IV, f.d.73-74).

Mai mult ca atât, este de menționat faptul că, în ședința de judecată a instanței de apel CATERA Leonid a menționat că, a dat declarații în prima instanță și susține declarațiile date anterior, iar suplimentar nu are ce adăuga, doar să se expună asupra apelului.

Completul de judecată, verificând în ansamblu declarațiile martorilor în coroborare cu alte probe administrate, acceptă poziția instanței de fond, ca fiind una corectă și argumentată.

Completul de judecată a constatat că, la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept și just a făcut concluzia că, fapta penală reținută în culpa inculpatului CATERA Leonid, a avut loc și a fost săvârșită de către inculpatul CATERA Leonid. La momentul judecării cauzei și pronunțării sentinței, instanța de fond corect a calificat infracțiunile acestuia în baza *art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal*, conform indicilor calificativi: *"săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice"*.

Așa cum, potrivit pct.1.5 al deciziei Consiliului raional Cahul nr.02/05-IV din 22 martie 2018 „cu privire la modificarea bugetului raional Cahul pentru anul 2018”, s-a decis aprobarea rectificării părții de cheltuieli a bugetului rațional spre majorare din contul mijloacelor bugetare ale soldului disponibil din 01.01.2018 pentru transferuri acordate cu destinație specială între bugetele locale de nivelul II și bugetele locale de nivelul I în cadrul unei unități administrative-teritoriale și anume 350 000 lei Primăriei s. Brînza, pentru lucrări de amenajare a pieței din localitate.

În contextul deciziei citate supra, factorii de decizie a Primăriei s. Brînza, r. Cahul, la data de 26.06.2018, au petrecut procedura de achiziție publică prin cererea ofertelor de prețuri, privind efectuarea lucrărilor de amenajare a pieței din localitate, membrii grupului de lucru printre care și CATERA Leonid în calitate de președinte, desemnând câștigătoare cea mai mică ofertă în sumă de 359 884,28 lei propusă de SRL „Lifestar-Com”.

La data de 09.07.2018, între Primăria satului Brînza, raionul Cahul, și SRL „Lifestar-Com”, IDNO *****, câștigătorul licitației publice din 26.06.2018, a fost încheiat contractul de antrepriză nr.19 din 09.07.2018, cu valoarea totală de 359884,28 lei BNM, având drept obiect efectuarea lucrărilor de amenajare/construcție a pieței din s. Brînza, mun. Cahul.

Ulterior, CATERA Leonid, activând în calitate de primar al s. Brînza, r-ul Cahul (mandat validat prin hotărârea Judecătorei Cahul din 25 iunie 2015), fiind în conformitate cu prevederile art.123 Cod penal, persoană cu funcție de demnitate publică, acționând contrar prevederilor art.10 alin.(1) al Legii privind statutul alesului local nr.768 din 02.02.2000, potrivit căruia „alesul local este dator să respecte legislația”, și art.29 alin.(1), lit. f), g) al Legii privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006, potrivit căreia primarul „exercită funcția de administrator al bugetului local, asigurând gestionarea resurselor bugetare, administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile bunei guvernări și efectuarea cheltuielilor conform alocațiilor bugetare aprobate, informând consiliul local despre situația existentă”, și respectiv „răspunde de inventarierea și administrarea bunurilor domeniului public și celui privat ale satului (comunei), în limitele competenței sale”, depășind în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în lipsa deciziei Consiliului sătesc Brînza pentru selectarea terenului destinat construcției pieței, în lipsa unei autorizații de construcție, cunoscând

cu certitudine că terenul cu numărul cadastral *****cu suprafața de 0,106 ha aparține cu drept de proprietate lui Grămadă Gheorghe, acționând contrar prevederilor art.9-12 a Legii exproprierii pentru cauză de utilitate publică nr.488 din 08.07.1999, care reglementează măsurile care preced exproprierea și anume că „după declararea utilității publice, expropriatorul va executa acțiunile de înaintare a propunerii de expropriere în termen de 10 zile de la publicarea actului de declarare a utilității publice”, precum și a art.13 alin.(1), potrivit căruia „în cazul în care părțile nu ajung la un acord asupra exproprierii în modul stabilit la art.9-12, exproprierea pentru cauză de utilitate publică nu poate fi făcută decât prin hotărâre judecătorească cu dreptă și prealabilă despăgubire”, a indicat *****SRL „Lifestar-com” - Tabuncic Gheorghe, să efectueze lucrări de construcție și amenajare a pieței pe terenul numitului Grămadă Gheorghe, amplasat în ***** , pentru ca la data de 09.10.2018 antreprenorul SRL „Lifestar-com”, să întocmească procesul-verbal de recepție a lucrărilor executate la valoarea de 170521,50 lei cu eliberarea facturii fiscale seria JA nr.3119660, în adresa primăriei s. Brînza, în temeiul căreia la 31.10.2018 Primăria s. Brînza dispune transferul pe contul SRL „Lifestar-com”, a sumei de 170 521,50 lei, pentru lucrări de interes public care nu pot fi folosite în scopurile care au fost executate.

Înțelegând caracterul acțiunilor sale ilegale, și dorind a conferi un caracter legal acestora, în calitate sa de autoritate reprezentativă a populației unității administrativ teritoriale, participând la ședința consiliului local din 09.11.2018 în calitate de raportor, inducând în eroare membrii consiliului aferent unei înțelegeri anticipate cu deținătorul terenului, a insistat ca aceștia să voteze decizia nr.3/1 din 09.11.2018 ”cu privire la exproprierea terenului cu destinația pentru construcții nr. cadastral *****cu S=0.106 ha”, deja după finalizarea a unei părți din lucrările de construcție care au fost realizate în perioada august-septembrie 2018.

În rezultatul acțiunilor ilicite comise de Cătera Leonid au fost cauzate daune materiale considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice Consiliul raional Cahul (adresa juridică: ***** , cod fiscal: *****) în sumă totală de 170 521,50 lei, iar persoanei fizice Grămadă Gheorghe daune materiale în sumă totală de 17 400 lei.

Astfel, Completul judiciar consideră că, la emiterea sentinței, instanța de fond just a stabilit faptul că, este necesar de a încadra juridic acțiunile inculpatului Cătera Leonid conform art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal.

Având în vedere faptul că, în cadrul prezentei proceduri de apel, apelantul și avocatul acestuia au solicitat instanței de apel pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să dispună achitarea inculpatului, motivat de lipsa faptei prevăzute de legea penală, se impune analizarea detaliată a încadrării juridice reținute de instanța de fond. În acest context, Completul de judecată apreciază ca fiind necesar să se procedeze la verificarea existenței tuturor elementelor constitutive ale infracțiunii imputate inculpatului, în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile. Această analiză se impune atât în considerarea argumentelor dezvoltate în apel, cât și în raport cu normele de drept material incidente, precum și cu probele administrate în cauză.

Din analiza probelor administrate în cauză din perspectiva pertinentei, concludenței, utilității și veridicității acestora, precum și aprecierea lor în ansamblu prin prisma coroborării, concomitent cu verificarea argumentelor prezentate în rechizitoriu în raport cu probele efectiv administrate în ședința de judecată, instanța de apel constată că, învinuirea adusă inculpatului Cătera Leonid de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal, a fost dovedită în mod complet.

Astfel, la caz, nu se poate trece cu vederea faptul că, acțiunile acestuia întrunesc, atât sub aspect obiectiv, cât și sub aspect subiectiv, toate semnele constitutive ale infracțiunii imputate, probele fiind suficiente pentru a-i confirma vinovăția.

În acest sens este de notat că, în temeiul art.14 Cod penal *”(1) infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală”*.

De asemenea, potrivit reglementărilor stabilirea vinovăției unei persoane în comiterea unei fapte infracționale are loc în baza unor probe care urmează a fi colectate, administrate și cercetate de organele competente. Iar, în virtutea dispoziției legale indicate la art.384 Cod de procedură penală *”(1) instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal”*.

În acest sens, este de notat că, cumulul de probe existente la dosar și care au fost cercetate în cursul examinării cauzei, permit cu certitudine a constata că, în speță sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal, chiar dacă apărarea invocă contrariul.

Or, *latura obiectivă* a infracțiunii de exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu este manifestată prin săvârșirea unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege; *urmările prejudiciabile* care se exprimă în daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice și legătura de cauzalitate între fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Pentru a determina dacă există într-un caz concret depășirea atribuțiilor de serviciu, este necesar de a stabili competența persoanei care activează într-o anumită organizație sau întreprindere statală. Pentru existența componentei date de infracțiune, este necesar ca acțiunile persoanei să fie depășite limitele drepturilor și atribuțiilor acordate de lege în mod vădit, adică indiscutabil, fără dubii, circumstanță neîndoieală și pentru făptuitor.

Infracțiunea dată este *din categoria infracțiunilor materiale* și se consideră consumată din momentul cauzării daunelor în proporții considerabile drepturilor și intereselor legale ale persoanelor fizice sau juridice.

Latura subiectivă se manifestă prin intenție directă, iar *subiect* al infracțiunii de exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu este persoana publică.

Astfel, în speță, se desprinde că, în acțiunile lui Cătera Leonid este prezentă latura obiectivă a infracțiunii de depășire a atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice.

La caz, este de notat că, prin hotărârea Judecătorei Cahul din 25.06.2015, a fost validat mandatul de primar a lui Cătera Leonid al satului Brînza, raionul Cahul, iar prin decizia Consiliului raional Cahul nr.02/05-IV din 22.03.2018 „cu privire la modificarea bugetului raional Cahul pentru anul 2018”, s-a decis aprobarea rectificării părții de cheltuieli a bugetului raional spre majorare din contul mijloacelor bugetare ale soldului disponibil din 01.01.2018 pentru transferuri acordate cu destinație specială între bugetele locale de nivelul II și bugetele locale de nivelul I în cadrul unei unități administrative-teritoriale și anume 350 000 lei Primăriei s. Brînza, pentru lucrări de amenajare a pieței din localitate.

La data de 09.07.2018, între Primăria satului Brînza, raionul Cahul și SRL „Lifestar-Com”, câștigătorul licitației publice din 26.06.2018, a fost încheiat contractul de antrepriză nr.19 din 09.07.2018, cu valoarea totală de 359 884,28 lei, având drept obiect efectuarea lucrărilor de amenajare/construcție a pieței din *****.

Prin certificatul din Registrul bunurilor imobile din 20.11.2018, se confirmă că bunul imobil cu numărul cadastral ***** aparține lui Grămadă Gheorghe, temeiul înscrierii fiind contractul de vânzare-cumpărare nr.2740 din 18.04.2002.

Circumstanțe de care s-a ținut cont la examinarea cauzei pendinte, astfel, just la emiterea sentinței contestate, instanța de fond a conchis că, sunt neîntemeiate afirmațiile inculpatului precum că, dânsul nu este vinovat de fapta incriminată, or, din declarațiile martorului Tabuncic Gheorghe date în ședința de judecată a primei instanțe, rezultă că, aproximativ cu patru ani în urma a avut loc o licitație la Primăria Brînza la care a participat, iar în rezultatul licitației a fost desemnat câștigător SRL „Lifestar-Com”, în calitate de persoană juridică, după care a fost încheiat contractul, înregistrat mai apoi la trezorerie, în câteva zile s-au apucat de lucru conform caietului de sarcini, terenul pe care urmau să efectueze lucrările, i l-a arătat Primarul și grupul de lucru, doi oameni la număr, nu i s-au prezentat careva acte în privința terenului respectiv, pentru aceste lucrări a primit o tranșă de bani în sumă de 170 000-180 000 lei.

Totodată, s-a ținut cont și de faptul că, din declarațiile părții vătămate Grămadă Gheorghe, date în cadrul cercetării judecătorești, reiese cert că, acesta în anul 2002 a procurat terenul situat în ***** Teritoriul de 10 ari, care se află lângă ***** din sat. L-a procurat de la o rudă, Vulpe Ion, pentru construcții a fost cumpărat acel teren, în luna septembrie 2018, când a venit acasă de peste hotare, a observat că, pe pământul său se făceau careva lucrări, a întrebat ce fac acolo, a comunicat că este proprietarul terenului respectiv, despre faptul dacă se poate sau nu să fie efectuate lucrări, nu a fost întrebat, i s-a întocmit un act că, îl expropriează, dar deja după ce erau începute construcțiile.

În circumstanțele expuse, la emiterea sentinței contestate, corect s-a stabilit faptul că, este declarativă afirmația inculpatului precum că, cu Grămadă Gheorghe a discutat verbal și el a căzut de acord, i-a înaintat o garanție, or, partea vătămată Grămadă Gheorghe a infirmat relatările date de inculpat, mai mult ca atât, cu referire la scrisoarea de garanție, aceasta nu poate fi considerată ca mijloc de probă ce ar confirma că, partea vătămată ar fi avut careva discuții cu inculpatul, în calitate de Primar, cu referire la selectarea terenului său, cu destinație pentru construcția pieței. Or, scrisoarea de garanție, menționată nu conține data când a fost eliberată, iar în cadrul cercetării judecătorești nu au fost prezentate careva probe din registrul de ieșire a corespondenței ale Primăriei satului Brînza, ce ar confirma data eliberării scrisorii de garanție. Or, în cadrul cercetării judecătorești, instanța de judecată a constatat cert că, această scrisoare de garanție a fost eliberată de inculpat, în calitate de Primar al localității, deja după ce au început lucrările de construcție a Pieței, ceea ce confirmă din nou că, careva discuții între inculpat și partea vătămată, înainte de a demara procedura de selectare a agentului economic pentru construcția pieței din sat, nu a avut loc în general.

Mai mult ca atât, inculpatul în ședința de judecată a primei instanțe a declarat că, nu cunoaște cine anume a propus ca pe terenul lui Grămadă Gheorghe să fie construită Piața, din materialele cauzei penale nu reiese procedura de selectare a terenului cu numărul cadastral ***** , care aparține cu drept de proprietate lui Grămadă Gheorghe, anume terenul cu destinație pentru construcția pieței și care acte au stat la baza selectării acestui teren de către consiliului sătesc, unde anume inculpatul Cătera Leonid a fost în calitate de raportor, și în final, s-a decis ca anume pe acest bun imobil va fi construită piața din satul Brînza, r. Cahul.

Astfel, nu se poate trece cu vederea faptul că, inculpatul Cătera Leonid, cunoscând cu certitudine că terenul cu numărul cadastral ***** , cu suprafața de 0,106 ha, aparține cu drept de proprietate lui Grămadă Gheorghe, a indicat ***** SRL „Lifestar-Com” - Tabuncic Gheorghe, să efectueze lucrări de construcție și amenajare a pieței pe terenul părții vătămate Grămadă

Gheorghe, amplasat în satul Brînza, pe str. Ștefan cel Mare, fără a avea în acest sens, acordul proprietarului de teren.

La fel, nu se poate trece cu vederea că, din declarațiile martorului Gaisan Maria, rezultă că, aceasta în ședința de judecată a menționat că, la ședința Consiliului sătesc Brînza nu li s-a adus la cunoștință că terenul este procurat. Iar, din declarațiile martorului Tabuncic Gheorghe se constată că, anume inculpatul CATERA Leonid și grupul de lucru, compus din două persoane, i-au arătat terenul pe care urma să facă lucrările conform contractului de antrepriză.

De asemenea, relevante sunt și declarațiile martorului Stanciu Ion, care a relatat instanței de judecată că, într-o ședință nu mai ține minte numărul, Consiliul sătesc Brînza trebuia să ia o decizie în privința pieței satului Brînza. Primarul i-a înștiințat că, a fost o înțelegere între posesorul Grămadă Gheorghe și Primar ca să facă un schimb de pământ, consilierii trebuia să se dea cu părerea despre începerea construcției pieței. Verbal i s-a spus că a fost o înțelegere între Grămadă Gheorghe și CATERA Leonid. Atunci toți au votat pentru aceasta, el este consilier, dar nimeni nici nu s-a interesat de careva acte, pur și simplu s-a spus că ei s-au înțeles să facă un schimb de pământ, și pe Grămadă Gheorghe niciodată nu l-a întrebat dacă a acceptat schimbul de terenuri sau nu.

Mai mult ca atât, potrivit declarațiilor martorului Antohi Vasili, reiese că, șase ani a fost angajat la Primăria satului Brînza, r-ul Cahul, ca inginer cadastral, iar la o ședință a anunțat că, documentar terenul este înregistrat pe numele lui Grămadă Gheorghe, a auzit de la CATERA Leonid că, au avut o înțelegere cu Grămadă Gheorghe.

Însă, faptul ce confirmă că, inculpatul CATERA Leonid în realitate nu a avut nici o înțelegere prealabilă cu partea vătămată Grămadă Gheorghe cu privire la construcția pieței pe terenul ce aparține părții vătămate, până la demararea construcției propriu-zise, se confirmă și prin declarațiile martorilor Eremia Ana și Andronic Gheorghe, care fiind audiați au relatat că, fiind consilieri, cunoșteau că terenul este un loc public, cândva se organiza teatru de vară acolo.

Ținând cont de cele menționate, în ansamblu se desprinde faptul că, acuzațiile aduse lui CATERA Leonid, se manifestă a fi justificate și întemeiate, or, la caz, lipsește decizia Consiliului sătesc Brînza pentru selectarea terenului destinat construcției Pieței. Așa cum, selectarea terenului ce aparține părții vătămate a fost efectuată nemijlocit de inculpat, fără a avea vreo înțelegere prealabilă în acest sens nemijlocit cu proprietarul terenului dat, înțelegere ce urma să fie materializată prin încheierea unei tranzacții autentificate în modul prevăzut de legislație.

Astfel, potrivit art.14 din Legea privind administrația publică locală nr.436 din 28.12.2006 *”(2) pornind de la domeniile de activitate ale autorităților administrației publice locale de nivelul întâi stabilite la art.4 al Legii privind descentralizarea administrativă, consiliul local realizează următoarele competențe: **b)** administrează bunurile domeniului public și ale celui privat ale satului (comunei), orașului (municipiului); **c)** decide în privința actelor juridice de administrare privind bunurile domeniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, precum și privind serviciile publice de interes local, în condițiile legii; **d)** decide în privința actelor juridice de administrare sau de dispoziție privind bunurile domeniului privat al satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii; **e)** decide atribuirea și schimbarea destinației terenurilor proprietate a satului (comunei), orașului (municipiului), după caz, în condițiile legii; **o)** decide, în condițiile legii, finanțarea și aprobarea documentației de urbanism și amenajare a teritoriului pentru localitățile din componența unității administrative”.*

Aceste împrejurări fiind constatate din totalitatea de probe administrate în prezenta cauză penală, apreciate de instanța de apel prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității

lor, iar în ansamblu prin coroborare, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, potrivit căruia, *"fiecare probă necesită să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor"*.

Completul de judecată apreciază că, situația de fapt a fost stabilită de instanța de fond în urma analizei coroborate a întregului ansamblu probator administrat, încadrarea juridică dată acțiunilor corespunde situației de fapt reținute, în mod corect fiind apreciate de către instanța de fond probele prezentate în sprijinul învinuirii, care confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate. Instanța de fond corect a ajuns la concluzia privind vinovăția lui CATERA Leonid în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal, punând la baza sentinței de condamnare declarațiile părții vătămate, reprezentantului Consiliului raional Cahul, martorilor și probele nominalizare mai sus, care sunt pertinente, concludente, coroborează între ele și se completează reciproc.

Reieșind din cerința de achitare, au fost supuse analizei elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal, astfel, stabilindu-se că, acțiunile lui CATERA Leonid au fost îndreptate anume spre săvârșirea infracțiunii imputate. Or, declarațiile inculpatului nu se confirmă prin nimic, cu atât mai mult că, Consiliul sătesc Brînza urma să adopte și decizia cu privire la selectarea terenului destinat pentru construcția pieței în sat, or, în acest sens, lipsește atât procesul-verbal al ședinței cu privire la votarea acestui subiect, cât și decizia consiliului cu privire la aprobarea terenului necesar, selectat pentru construcția pieței.

Iar, în conformitate cu prevederile art.28 alin.(1) al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construire nr.163 din 09.07.2010 *"construcțiile executate în lipsa sau cu încălcarea autorizației de construire/documentației de proiect, sau în lipsa certificatului constatator care confirmă aplicarea principiului aprobării tacite se consideră construcții neautorizate"*.

Potrivit art.14 al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construire nr. 163 din 09.07.2010 (în vigoare la data comiterii faptei) *"(1) se pot executa fără certificat de urbanism pentru proiectare și fără autorizație de construire lucrările care nu modifică structura de rezistență, aspectul exterior, caracteristicile inițiale ale construcțiilor și ale instalațiilor aferente. Din categoria acestor lucrări fac parte: a) reparații pentru înprejmui, acoperișuri, învelitori sau terase, dacă nu se modifică forma acestora; b) înlocuiri și reparații ale pardoselilor, pieselor de tâmplărie interioare și exterioare, dacă se păstrează forma și dimensiunile golurilor; c) lucrări de finisări interioare; d) lucrări de finisări exterioare, dacă nu se modifică elementele de fațadă și soluțiile cromatice; e) înlocuiri sau reparații ale sobelor, instalațiilor, sistemelor, echipamentului și utilajului tehnico-sanitar din interiorul clădirilor; f) înlocuiri sau reparații la bransamente exterioare, aferente construcțiilor, în limitele proprietății; g) reparații curente ale căilor de comunicații, accese de transport, parcuri, trotuare și scări; h) lucrări de întreținere, reparații curente ale infrastructurii căilor de comunicații, cu menținerea traseelor, funcțiunilor, suprafețelor și volumetriei; i) lucrări funerare subterane și supraterane în cimitire; j) instalarea mobilierului urban; k) amenajarea terenului aferent construcției existente; l) construcții auxiliare, anexe cu suprafața construită de pînă la 15 m2 la casele de locuit particulare, amplasate pe terenuri private"*.

La caz, CATERA Leonid, activând în calitate de Primar al satului Brînza, raionul Cahul, pe lângă faptul că, în lipsa deciziei Consiliului sătesc Brînza pentru selectare a terenului destinat construcției pieței, a dat indicații *****SRL „Lifestar-com” - Tabuncic Gheorghe, să efectueze lucrări de construcție și amenajare a pieței pe terenul lui Grămadă Gheorghe, acesta nu a ținut cont de faptul că, la caz, lipsește autorizația de construcție în acest sens.

Deci, Catera Leonid, în calitate de Primar al satului Brînza, raionul Cahul, nu a ținut cont de prevederile art.29 alin.(1), lit. f), g) al Legii privind administrația publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006 potrivit căreia, *”primarul exercită funcția de administrator al bugetului local, asigurând gestionarea resurselor bugetare, administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile bunei guvernări și efectuarea cheltuielilor conform alocațiilor bugetare aprobate, informînd consiliul local despre situația existentă”,* și respectiv *„răspunde de inventarierea și administrarea bunurilor domeniului public și celui privat ale satului (comunei), în limitele competenței sale”*.

Ținând cont de cele expuse, se desprinde faptul că, inculpatul Catera Leonid a depășit atribuțiile sale de serviciu, acesta în funcție de Primar al localității, nu a adus la cunoștința membrilor consiliului sătesc că, terenul care a fost selectat pentru construcția pieței, aparține cu drept de proprietate părții vătămate Grămadă Gheorghe, nu constituie un teren public, fără a avea careva înțelegere prealabilă cu acesta cu referire la schimbul a acestui termen cu altul, a indicat *****SRL „Lifestar-com” - Tabuncic Gheorghe, să efectueze lucrări de construcție și amenajare a pieței. Iar, ulterior, după ce au început lucrările propriu-zise de construire a pieței, care au fost realizate în perioada august-septembrie 2018, inculpatul a convocat adunarea consiliului la data de 09.11.2018, unde în cadrul ședinței a comunicat că, Grămadă Gheorghe ar fi deja contra schimbului de teren, iar având în vedere că, lucrările deja au început, a insistat ca Consiliul sătesc Brînza să voteze decizia nr.3/1 din 09.11.2018 *„cu privire la exproprierea terenului cu destinația pentru construcții nr. cadastral *****cu S=0,106 ha”*.

Mai mult ca atât, în acest sens este de reținut și faptul că, martorul Stanciu Ion, în ședința de judecată a instanței de fond, a confirmat că, a fost împotrivă de a-l expropria pe Grămadă Gheorghe, și a insistat ca secretarul să menționeze „Stanciu – contra”, martorul a confirmat că, nu au avut dreptul de a-l expropria pe Grămadă Gheorghe de teren, aceasta a fost părerea sa, nu a văzut careva corespondență între Primar și Grămadă Gheorghe, și niciodată nu l-a auzit pe Grămadă Gheorghe ca să accepte schimbul de terenuri.

De asemenea, a fost cercetată notificarea de abrogare a deciziei nr.3/1 și nr.3/3 din 09.11.2018, prin care Oficiul Teritorial Cahul al Cancelariei de Stat a solicitat examinarea prezentei notificări la următoarea ședință a Consiliului sătesc pentru abrogarea deciziei nr.3/1 din 09.11.2018 *”Cu privire la exproprierea terenului cu destinație pentru construcții nr. cadastral *****cu s=0,106 ha”* și a deciziei nr.3/3 din 09.11.2018 *”Cu privire la demolarea bunului imobil cu nr. cadastral ***** , cu suprafața de 0,701 ha”* ca ilegale. Iar, prin decizia Consiliului sătesc Brînza nr.4/6 din 13.12.2018 cu privire la examinarea notificării OTC al Cancelariei de Stat privind ilegalitatea deciziei nr.3/1 din 09.11.2018 cu privire la exproprierea terenului cu destinație pentru construcții nr. cadastral *****cu s=0.106 h, s-a decis de către Consiliul sătesc Brînza că, *se ia act de notificarea OTC al Cancelariei de Stat privind ilegalitatea deciziei nr.3/1 din 09 noiembrie 2018 ”Cu privire la exproprierea terenului cu destinație pentru construcții nr. cadastral *****cu s=0,106 ha”, fiind abrogată decizia dată ca fiind ilegală, iar controlul executării prezentei decizii a fost pusă pe seama primarului Catera Leonid.*

Astfel, până la începerea lucrărilor pe terenul ce aparținea cu drept de proprietate lui Grămadă Gheorghe, inculpatul nu a întreprins măsuri întru realizarea scopului în conformitate cu legislația în vigoare și procedura prevăzută de lege. Or, la caz, nu rezultă documentarea cazului în conformitate cu normele legale, nu a fost probat acordul proprietarului terenului, pe care s-au început lucrările pieței, precum că acesta ar fi acceptat să transmită terenul dat în schimbul altui teren. Cu atât mai mult că, fapta a fost săvârșită de inculpat încă în perioada: octombrie - noiembrie anul 2018, iar hotărârea instanței de judecată, referitor la exproprierea pentru justă

cauză de utilitate publică, a terenului și rectificarea înscrierii în registrul bunurilor imobile, hotărârea instanței de fond fiind din 17 februarie 2023, care a fost menținută de instanța ierarhic superioară.

În acest sens, este de notat că, actele prezentate de inculpat (hotărârile judecătorești prin care a fost admisă exproprierea lui Grămadă Gheorghe) nu prezintă relevanță pentru perioada incriminată acestuia în rechizitoriu, or, acestuia i se impută infracțiunea săvârșită în anul 2018, iar aceste decizii se manifestă de fapt ca fiind rezultatul acțiunilor lui Cătera Leonid de redresare a faptelor ilegale comise de acesta în perioada anului 2018.

Astfel, completul de judecată conchide că, declarațiile făcute de inculpat în cursul examinării cauzei date, reprezintă o tactică de apărare și acestea contravin probelor cercetate, de fapt, inculpatul a încercat a se apăra prin a se identifica ca executor al deciziilor Consiliului local, deși toate acțiunile incriminate acestuia au fost comise până la 09.11.2018 când consiliul pentru prima dată s-a întrunit pentru a discuta despre amenajarea pieței pe terenul lui Grămadă Gheorghe (procedura legală de identificare a terenului, decizia de expropriere etc.).

La caz, inculpatul a invocat că, în anul 2018 Consiliul sătesc Brînza a luat decizia de a construi piața centrală în s. Brînza, însă o astfel de decizie nu a fost identificată, indicând acesta și faptul că, la solicitarea alegerii locului de construcție s-a propus terenul lui Grămadă Gheorghe. Însă, și aceste argumente nu se confirmă prin nimic, nicăieri nu sunt fixate asemenea date, discuții, mai mult ca atât, nici martorii audiați nu au știut de acest lucru și nici Cătera Leonid, care a fost mirat când a aflat de la proprietar acest lucru, ei crezând că, este un teren public, menționând aceștia că, anterior era gunoieră, deși trebuiau să verifice dacă terenul dat este unul public, sau are proprietar persoană fizică. Circumstanțe, care foarte simplu se verifică prin baza de acces, dar acest fapt nu a fost realizat.

A fost menționat de către inculpat și faptul că, a fost pus în situație de a discuta cu Grămadă Gheorghe de a-l convinge ca pe terenul respectiv să fie construită piața, dar nu a indicat de către cine a fost pus, dacă nu s-a discutat, nu este clar nici acest lucru, când trebuia să discute anume și cu cine anume așa cum, Grămadă Gheorghe era peste hotare și când a revenit, pe terenul său mergeau lucrări și el a prezentat acte că, este proprietar și a solicitat eliberarea terenului său.

La fel, Cătera Leonid a invocat că, discutând cu Grămadă Gheorghe, a fost de acord să cedeze terenul său pentru un alt teren pentru a construi piața, însă un astfel de acord nu există, or, dacă exista, era să fie prezentat de partea apărării. Având o negociere pozitivă cu Grămadă Gheorghe, convocând grupul de lucru al achizițiilor publice a lansat procedura de achiziție conform devizelor de cheltuieli și actelor necesare, este exclusă negocierea, or, Grămadă Gheorghe a venit în țară la jumătatea lunii septembrie 2018.

Altă invocare a inculpatului este cea, precum că ei au început lucrările, deoarece banii primiți de la Consiliul raional Cahul trebuiau utilizați până la sfârșitul anului, nu este clară graba dată, dacă după cum afirmă Cătera Leonid erau nerambursabili, or, lucrările au început cu încălcarea prevederilor legale.

De asemenea, a indicat Cătera Leonid că, Grămadă Gheorghe a cerut și el i-a dat scrisoare de garanție, însă partea vătămată nu a cerut o astfel de scrisoare, și că a venit cu demersuri de 50 000 euro, tot nu se confirmă, or, în perioada anului 2018 nu există o asemenea corespondență.

A mai menționat inculpatul că, a început lucrările de construcție fără procedura de expropriere, deoarece a fost înțelegere între el și Grămadă Gheorghe, verbal și prin scrisoare de garanție. Și dacă tot exista înțelegerea nu e clar de ce nu a existat schimb de terenuri, dar totuși

merge spre expropriere. Circumstanțe care denotă că și acest argument este un fals total, nu a fost așa înțelegere, iar când i-a înaintat scrisoarea lui Grămadă Gheorghe, deja exista construcția pe jumătate executată.

Cu referire la invocarea faptului că, în consiliu s-a discutat și consilierii au propus terenul lui Grămadă Gheorghe înainte de licitație și că oficial nu i-a trimis nimic dar verbal a căzut de acord, este de notat faptul că, din materialele dosarului se desprinde că, nu au fost asemenea discuții, nu este nicăieri consemnat lucrul dat.

Cât privește argumentul că, scrisoarea de garanție este cu dată și număr de ieșire din Primărie și a fost dată lui Grămadă Gheorghe, până la licitație, invocarea dată se manifestă la fel, ca fiind un fals, nu există asemenea document. Or, la materialele cauzei se regăsește originalul scrisorii de garanție, care este fără dată și fără număr de ieșire, semnată de către Primarul satului Brînza – Cătera Leonid și plasată ștampila. Circumstanțe care combat și în această parte invocările inculpatului.

Altă invocare a lui Cătera Leonid este cea, precum că lui Grămadă Gheorghe i s-a adus la cunoștință că, pe terenul în cauză nu pot fi construite construcții capitale, zona respectivă conform Planului Urbanistic General, e cu menire de construcție cu destinație socială, astfel în 2018-2027 nu se permitea construcția caselor individuale private. Argument, la care la fel, nu există o confirmare în acest sens, în acte acest teren figurează ca pentru construcții.

Deci, alegațiile părții apărării nu pot fi reținute ca întemeiate, aceste declarații sunt combătute prin probatoriul anexat la dosar, inclusiv și declarațiile martorilor, cât și a părții vătămate, or, relatările acestor persoane se confirmă și prin actele anexate la dosar, declarațiile persoanelor audiate pe prezenta cauză fiind consecutive, logice și coroborează între ele și combat poziția părții apărării. Totodată, aceste declarații se confirmă obiectiv prin celelalte probe administrate pe cauza penală, iar careva circumstanțe care ar pune la îndoiala credibilitatea acestor declarații (cum ar fi relații ostile, sau cointeresarea în condamnarea inculpatului) nu au fost stabilite, împrejurări care permit aprecierea acestor declarații ca veridice, utile și care coroborează între ele, inclusiv și se completează cu cumulul de probe existente la dosar.

Totodată, este de menționat și faptul că, potrivit art.93 Cod de procedură penală ”(1) probele sînt elemente de fapt dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei. (2) În calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 1) declarațiile bănuțului, învinuțului, inculpatului, victimei, părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului, specialistului, expertului; 2) raportul de expertiză judiciară; 3) corpurile delictelor; 4) procesele-verbale privind acțiunile de urmărire penală și ale cercetării judecătorești; 5) documentele (inclusiv cele oficiale); 6) înregistrările audio sau video, fotografiile; 7) constatările tehnico - științifice și medico-legale; 8) actele procedurale în care se consemnează rezultatele măsurilor speciale de investigații și anexele la ele, inclusiv stenograma, fotografiile, înregistrările și altele; 9) procesele-verbale de consemnare a rezultatelor investigațiilor financiare paralele și procesele-verbale de consemnare a opiniei organului de control de stat al activității de întreprinzător, emisă conform prevederilor art.276¹ dacă nu a fost expusă într-un proces-verbal de control; 10) procesul-verbal de control, întocmit în cadrul controlului de stat asupra activității de întreprinzător, un alt act de control/administrativ cu caracter decizional, întocmit de un organ de control în rezultatul unui control efectuat conform legislației speciale în vigoare. (3) Elementele de fapt pot fi folosite în procesul penal ca probe dacă ele au fost dobîndite de organele de control de stat, organul de

urmărire penală, organul care exercită activitate specială de investigații, de organul de constatare sau de altă parte în proces, cu respectarea prevederilor prezentului cod. (4) Datele de fapt obținute prin activitatea specială de investigații pot fi admise ca probe numai în cazurile în care ele au fost administrate în cadrul urmăririi penale și verificate prin intermediul mijloacelor prevăzute la alin.(2), în conformitate cu prevederile legii procesuale, cu respectarea drepturilor și libertăților persoanei sau cu restricția unor drepturi și libertăți autorizată de către instanța de judecată. (5) Datele de fapt obținute de către echipele comune internaționale de efectuare a urmăririi penale pot fi admise ca probe numai în cazul în care au fost administrate prin intermediul mijloacelor de probă prevăzute la alin.(2) ”.

La art.94 Cod de procedură penală este stipulat că, ”(1) în procesul penal nu pot fi admise ca probe și, prin urmare, se exclud din dosar, nu pot fi prezentate în instanța de judecată și nu pot fi puse la baza sentinței sau a altor hotărâri judecătorești datele care au fost obținute: 1) prin aplicarea violenței, amenințările sau a altor mijloace de constrângere, prin violarea drepturilor și libertăților persoanei; 2) prin încălcarea dreptului la apărare al bănuțului, învinuțului, inculpatului, părții vătămate, martorului; 3) prin încălcarea dreptului la interpret, traducător al participanților la proces; 4) de o persoană care nu are dreptul să efectueze acțiuni procesuale în cauza penală, cu excepția organelor de control și altor părți în proces prevăzute la art.93 alin.(3); 5) de o persoană care evident știe că intră sub incidența de recuzare; 6) dintr-o sursă care este imposibil de a o verifica în ședința de judecată; 7) prin utilizarea metodelor ce contravin prevederilor științifice; 8) cu încălcări esențiale de către organul de urmărire penală a dispozițiilor prezentului cod; 9) fără a fi cercetate, în modul stabilit, în ședința de judecată; 10) de la o persoană care nu poate recunoaște documentul sau obiectul respectiv, nu poate confirma veridicitatea, proveniența lui sau circumstanțele primirii acestuia; 11) prin provocarea, facilitarea sau încurajarea persoanei la săvârșirea infracțiunii; 12) prin promisiunea sau acordarea unui avantaj nepermis de lege. (2) Constituie încălcare esențială a dispozițiilor prezentului cod, la administrarea probelor, violarea drepturilor și libertăților constituționale ale persoanei sau a prevederilor legii procesuale penale prin privarea participanților la proces de aceste drepturi sau prin îngrădirea drepturilor garantate, fapt care a influențat sau a putut influența autenticitatea informației obținute, a documentului sau a obiectului. (3) Datele administrate cu încălcările menționate la alin.(1) pot fi utilizate ca probe care confirmă faptul încălcărilor respective și vinovăția persoanelor care le-au admis. (4) Plîngerile depuse în cursul procesului și hotărârile procesuale adoptate nu constituie probe ale vreunor circumstanțe care au importanță în cauza respectivă, ele fiind doar o dovadă a faptului că a fost depusă o plîngere și a fost adoptată o hotărîre. (5) Prevederile alin.(1)-(4) se aplică în mod corespunzător și probelor obținute în temeiul probelor menționate la alin.(1)-(4), cu excepția cazului în care probele derivate se bazează pe o sursă independentă sau ar fi fost descoperite inevitabil”.

Astfel, completul nu reține ca întemeiate argumentele părții apărării, le apreciază critic, date cu scopul de a evita răspunderea penală pentru infracțiunile comise, aceste argumente fiind declarative, fără substrat factologic, deoarece această versiune nu este susținută de careva probe.

Ținând cont de cele menționate supra, completul de judecată notează că, la materialele procesului penal sunt probe, care demonstrează faptul săvârșirii de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal.

Este de menționat și faptul că, potrivit art.95 Cod de procedură penală este stipulat că, ”(1) sînt admisibile probele pertinente, concludente și utile administrate în conformitate cu prezentul cod. (2) Chestiunea admisibilității datelor în calitate de probe o decide organul de

urmărire penală, din oficiu sau la cererea părților, ori, după caz, instanța de judecată. (3) Dacă administrarea probelor a fost efectuată cu respectarea dispozițiilor prezentului cod, argumentarea inadmisibilității probelor se face de către partea care cere respingerea lor. În caz contrar, obligația de a argumenta admiterea lor revine părții care le-a administrat sau părții în favoarea căreia au fost administrate probele”. Iar, la caz, nu a fost stabilită nici încălcarea prevederilor date, chiar dacă apărarea invocă contrariul, în urma examinării prezentei cauze în ordine de apel, nu au fost confirmate cele invocate de partea apărării.

Astfel, manifestându-se a fi neîntemeiate argumentul apărării, or, raportând motivele invocate în apel la materialele cauzei penale, Completul de judecată conchide că, argumentele apelantului nu-și găsesc confirmare în starea de fapt în prezenta cauză penală, motiv pentru care instanța de apel va respinge solicitarea părții apărării privind pronunțarea unei sentințe de achitare în privința inculpatului CATERA LEONID.

Or, prin acțiunile sale, inculpatul CATERA LEONID a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal, așa cum, inculpatul cunoștea cu certitudine că, terenul pe care a planificat să fie construită piața, aparținea cetățeanului GRĂMADĂ GHEORGHE, dar nu PRIMĂRIEI S. BRÎNZA, R. CAHUL, și nici nu a existat înțelegerea documentată corespunzător, cu privire la faptul că, proprietarul ar fi dat acordul ca pe terenul său să fie construită piața, și că în locul terenului dat, acceptă un alt teren, totuși, CATERA LEONID a purces la întreprinderea acțiunilor ce au dus la pornirea lucrărilor de amenajare a pieței din localitate.

Astfel, instanța de apel în urma judecării prezentei cauze, a stabilit săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal de către inculpat, vina acestuia a fost stabilită pe deplin, atât prin declarațiile martorilor, reprezentantului părții civile, părții vătămate, cât și prin materialele dosarului. În ansamblul lor aceste probe confirmă în afara oricărui dubiu vinovăția inculpatului CATERA LEONID de săvârșirea faptelor imputate, iar obiecțiile părții apărării la caz, nu sunt bazate nici pe un suport juridic, aceasta fiind o modalitate de eschivare a inculpatului de la răspundere penală și fiind totodată, în contradicție cu probele prezentate și examinate în cadrul cercetării judecătorești.

În consecință, faptele și vinovăția inculpatului CATERA LEONID în săvârșirea infracțiunii incriminate este dovedită în cadrul procesului penal. Concluzia instanței de fond privind stabilirea vinovăției inculpatului CATERA LEONID de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal, este una justă, adoptată în baza tuturor probelor administrate, care au fost corect apreciate prin prisma pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală.

Ținând cont de cele expuse, se desprinde că, învinuirea inculpatului de săvârșirea faptelor imputate și-a găsit confirmare clară, ireversibilă și justificată, astfel că, acțiunile lui CATERA LEONID corect au fost încadrate în baza normei art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal, iar versiunea și alegațiile inculpatului și ale apărătorului, este tratată ca o metodă de apărare, ceea ce constituie un drept a acestuia de a-și stabili poziția de apărare.

Este de menționat că, potrivit art.8 alin.(3) Cod de procedură penală, „concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate de presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii ce nu pot fi înlăturate, în condițiile prezentului cod, se interpretează în favoarea bănuitului, învinuitului, inculpatului”, iar în conformitate cu prevederile art.1 alin.(2), (3) Codul de procedură penală, „procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și statului de infracțiuni precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetare a infracțiunilor

presupuse sau săvârșite, astfel ca orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit vinovăției sale și nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată. Organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sunt obligate să activeze în așa mod încât nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată și ca nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală și condamnată”.

Prevederi, pe care instanța de apel la fel, ca și prima instanță, pune accent la examinarea cauzei date și notează că, corect la emiterea sentinței contestate a fost stabilit că, CATERA LEONID este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal așa cum, prin materialele acumulate, rezultă că a fost demonstrat faptul săvârșirii de către inculpat anume a acestei infracțiuni și anume în circumstanțele descrise supra, iar careva temeiuri de a declara nulitatea probelor existente la dosar, nu au fost stabilite.

Deci, la caz, se manifestă existența atât a temeiului real, cât și temeiul juridic pentru atragerea lui CATERA LEONID la răspundere penală, or, conform art.51 alin.(2) Cod penal, temeiul real al răspunderii penale îl constituie fapta prejudiciabilă săvârșită, iar componența infracțiunii, stipulată în legea penală, reprezintă temeiul juridic al răspunderii penale.

Circumstanțe, de care în ansamblu a ținut cont prima instanță de fond la emiterea sentinței contestate, iar careva temeiuri de casare a acesteia, nu au fost stabilite, chiar dacă apărarea invocă că, la caz, se manifestă necesitatea achitării inculpatului.

Astfel, completul judiciar la fel, ca și instanța de fond reține că, în urma acțiunilor ilicite ale inculpatului CATERA LEONID, acesta a cauzat daune drepturilor și intereselor părții vătămate GRĂMADĂ GHEORGHE, precum a cauzat daune considerabile și drepturilor și intereselor Consiliului raional CAHUL, or, între fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile există legătura de cauzalitate. Așa cum, conform facturilor fiscale prezentate în fotocopii de TABUNCIC GHEORGHE, seria/număr JA 3119660 eliberată la 09.10.2018 de către SRL „Lifestar-Com”, privind executarea lucrărilor de amenajare a pieței din satul Brînza, se confirmă valoarea lucrărilor executate în sumă de 170 521,50 lei, pe care sunt aplicate semnăturile și ștampilele atât de către TABUNCIC GHEORGHE – directorul SRL „Lifestar-Com”, cât și de Primarul s. Brînza - CATERA LEONID.

La fel, prin factura fiscală seria/număr JA 3119723 eliberată la data de 07.12.2018, de către compania SRL „Lifestar-Com”, privind executarea lucrărilor de amenajare a pieței agricole din satul Brînza contractul nr. 19 din 09.07.2018, la valoarea de 189 362,78 lei, pe care sunt aplicate semnăturile și ștampilele atât de către TABUNCIC GHEORGHE - directorul SRL „Lifestar-Com” cât și de Primarul s. Brînza - CATERA LEONID, pe care este înscrisă mențiunea „Anulat 22.12.2018”.

Reprezentantul părții civile, Consiliului raional Cahul, OLARU EDUARD în instanța de judecată a declarat că, la data de 22.03.2018, prin decizia Consiliului raional Cahul nr.02/05-IV, consiliul a alocat suma de 350 000 lei Primăriei s. Brînza pentru lucrări de amenajare a pieței din localitate, aceasta a fost făcută la demersul primarului. Consiliul raional Cahul a hotărât să aloce suma de bani, consecutiv Primăria satului Brînza a petrecut achizițiile, unde a fost dispus învingător SRL „Lifestar-com” din Cahul. S-au petrecut lucrări deja cu înțelegerea Primăriei, prin luna noiembrie domnul primar a prezentat la consiliul raional contractul de achiziții, a prezentat procesul-verbal de recepția lucrărilor, că lucrările au fost efectuate deja, și a prezentat factura fiscală, în baza acestor documente, dar lucrările au fost făcute la suma de 170000 de lei, și consecutiv contabilitatea de la Consiliul raional Cahul a transferat acești bani pe contul Primăriei, care au fost transmiși executorului de lucrări. Unde au fost făcute aceste lucrări

consiliul raional nu știe, se expune doar asupra actelor pentru care au transferat banii. Confirmă acțiunea civilă, după câte cunoaște, apărarea se atașează pe poziția că, dacă au fost transferați banii, atunci ei nu mai au tangență cu banii dați. Atrage atenția la Legea privind finanțele publice locale nr.397 din 16.10.2003 și anume la art.12 alin.(3), de la bun început Consiliul avea interes în acest transfer și acest transfer avea destinație specială. Acest interes constă în faptul că, satul Brînza face parte din raionul Cahul, aveau întreprinderi care urmau să fie plasate produse, aveau să fie angajați oameni, și consiliul avea interes în construcția acestei piețe. Tot în art.12 este menționat că, transferurile care nu au fost conform destinației, se restituie până la finele anului în bugetul statului, în acest caz, consideră că acest transfer pe care l-a făcut consiliul acestei Primării, nu a fost făcut conform destinației, din ce considerate nu a fost descrisă, scrie în învinuire. Dânsul în calitate de reprezentat al consiliului, recunoaște acțiunea și solicită să fie satisfăcută. Dacă ei se folosesc neconform destinației, atunci banii se întorc înapoi... El reprezintă consiliul, nu are poziția consiliului raional, personal o susține, susține faptul că este cauzat prejudiciul consiliului raional. Consideră că banii nu au fost cheltuiți conform destinației din moment că la momentul dat nu există o piață. Acele lucrări au fost realizate în suma de 170000 lei.

Totodată, prin acțiunile ilicite ale inculpatului, partea vătămată Grămadă Gheorghe a fost expropriat de terenul, cauzându-i astfel acestuia o daună materială și cu referire la dauna cauzată, în acest sens, deși acuzatorul de stat a reținut prin rechizitoriu că, părții vătămate Grămadă Gheorghe i-a fost cauzat un prejudiciu considerabil, la caz, instanța de fond just a menționat că, potrivit art.3 alin.(1) Cod de procedură penală *"în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească"*. Iar, conform art.10 Cod penal *"legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale"*.

La caz, se reține că, la data adoptării prezentei sentinței, a intervenit o Lege mai blândă și anume care determină caracterul considerabil al prejudiciului cauzat prin infracțiune, or, prin Legea nr.136 din 06.06.2024, publicată în M.O. nr.245-246 din 07.06.2024, în vigoare din 07.09.2024 (cu unele excepții), au fost operate modificări la Codul penal privind noțiunea de proporții considerabile, precum și aprecierea și calificarea valorii bunurilor sustrate.

Mia mult ca atât, potrivit art.126 alin.(2) Cod penal *"se consideră proporții considerabile sau esențiale valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, poluate, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 10 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei"*. Iar, conform Hotărâri Guvernului nr.54 din 18.01.2018 privind aprobarea cuantumului salariului lunar pe economie, prognozat pentru anul 2018, acesta constituie suma de 6 150 lei.

Astfel, ținând cont de cele menționate supra, în ansamblu, instanța de fond just a notat faptul că, prejudiciul cauzat părții vătămată Grămadă Gheorghe este în mărime de 17 400 lei (pentru materialele de construcții, din copacii defrișați), prin urmare prejudiciul cauzat nu depășesc pragul Legal de 10 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei – pe parcursul anului 2018 (6 150,00 x 10 = 61 500,00), pentru a constitui un prejudiciu considerabil.

Deci, în speță, calificativul „cu cauzare de daune considerabile” părții vătămate Grămadă Gheorghe nu se mai confirmă, ceea ce denotă că, părții vătămate respective, inculpatul i-a cauzat daune, fără a fi necesar de a fi specificate proporții, însă având în vedere că, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit că, inculpatul a cauzat daune materiale considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice Consiliul raional Cahul (adresa juridică: *****, cod fiscal: *****) în sumă totală de 170 521,50 lei, ceea ce constituie mai mult de 10 salarii medii lunare pe economie prognozate, acțiunile inculpatului corect au fost calificate în baza art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal.

Este de notat și faptul că, instanța de judecată este obligată să judece cauza numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, iar la stabilirea cuantumului cauzat prin infracțiune se i-a în considerare valoarea materială a daunelor, astfel încât pentru calificarea infracțiunii este obligatorie stabilirea cuantumului daunelor materiale, exceptându-se prejudiciul moral, care în sine constituie remediu efectiv pentru partea vătămată, nu însă și pentru încadrarea juridică.

Iar, la caz, în urma examinării cauzei în ordine de apel s-a stabilit că, în acțiunile inculpatului este prezentă și latura subiectivă ale infracțiunii de depășire a atribuțiilor de serviciu, manifestată prin intenție directă, or, acesta a dorit cu orice preț să fie construită piața în localitate, astfel, a depășit intenționat limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, în calitate sa de autoritate reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale.

Mai mult ca atât, la caz, inculpatul CATERA Leonid are calitate de subiect al infracțiunii prevăzute de art.328 alin. (2), lit. a) Cod penal, acesta fiind persoana cu funcție de demnitate publică, în conformitate cu prevederile art.123 Cod penal.

Astfel, instanța de fond întemeiat a menționat faptul că, din probatoriul administrat s-a constatat cu certitudine că, fapta incriminată inculpatului a fost confirmată, în acest sens acțiunile intenționate ale lui CATERA Leonid just au fost încadrate juridic în baza art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal. Deci, la emiterea sentinței contestate prima instanță corect a stabilit necesitatea recunoașterii lui CATERA Leonid vinovat de săvârșirea infracțiunii date, or, în urma examinării cauzei pendinte nu au fost stabilite careva dubii ce ar putea pune la îndoială învinuirea înaintată inculpatului CATERA Leonid, în situația în care probatoriul administrat denotă evident și clar intenția directă de depășire atribuțiilor de serviciu, astfel careva temeiuri de achitarea acestuia lipsesc în acest sens. Or, circumstanțele descrise supra arată clar și evident comiterea de către inculpatul CATERA Leonid a infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal, astfel că, careva dubii sau neclarități vizând vinovăția acestuia instanța de apel, la fel ca și prima instanță, nu a depistat, și prin urmare acțiunile inculpatului corect au fost încadrate conform normelor vizate.

Art.10 alin.(1) Cod penal prevede că, *Legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.*

Mai mult ca atât, este de menționat faptul că, conform prevederilor art.16 alin.(3) Cod penal, CATERA Leonid a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, pentru care legea penală în vigoare la data săvârșirii faptei prevedea drept pedeapsă cu închisoare pe un termen de la 02 la 05 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 05 la 10 ani.

Iar, conform art.53 lit. g) Cod penal „*persoana care a săvârșit o faptă ce conține semnele componenței de infracțiune poate fi liberată de răspundere penală de către instanța de judecată în cazurile prescripției de tragere la răspundere penală*”.

Totodată, potrivit art.60 alin.(1), lit. b) Cod penal (în vigoare până la 07.06.2024), persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 05 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave. Alin.(2) al aceleiași norme indică că, în cazul infracțiunii continue, termenul de prescripție curge de la data încetării activității infracționale sau de la data survenirii unui eveniment care împiedică această activitate. În cazul infracțiunii prelungite, termenul de prescripție curge de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni.

Astfel, este de notat că, din materialele cauzei se constată că, infracțiunea incriminată lui CATERA LEONID în baza art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal a avut loc în perioada: octombrie - noiembrie 2018, moment care constituie începutul termenului de prescripție pentru atragerea, eventual, la răspundere penală a acestuia. Având în vedere mărimea pedepsei stabilite de legiuitor pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal și art.60 alin.(1) Cod penal, se desprinde faptul că, în cazul speței, în privința inculpatului CATERA LEONID, la momentul emiterii sentinței contestate, just a fost stabilit faptul că, a intervenit termenul de prescripție pentru atragerea la răspundere penală a acestuia.

Circumstanțe care denotă faptul că, la emiterea sentinței contestate s-a pus accent și pe faptul că, potrivit art.389 alin.(1), (4), pct.3), (6) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. *Sentința de condamnare se adoptă: 3) fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art.57 și 58 din Codul penal, cu liberarea de pedeapsă în cazul prevăzut în art.93 din Codul penal sau al expirării termenului de prescripție.*

Prin prisma normei nominalizate supra, completul de judecată constată că, CATERA LEONID just a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal, corect fiind liberat de pedeapsă, în legătură cu intervenirea termenului prescripției, în temeiul art.60 Cod penal.

Așa cum, conform art.394 alin.(1) pct.1)-2) Cod de procedură penală „*partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicându-se probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată*”. Iar, în corespundere cu art.395 alin.(1) pct.2)-3) Cod de procedură penală „*în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței*”.

Completul de judecată notează că, termenul pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal a început a curge în cazul inculpatului CATERA LEONID din data comiterii infracțiunii și anume: perioada octombrie - noiembrie 2018, astfel din momentul comiterii infracțiunii a trecut o perioadă mai mare de 05 ani.

În doctrina juridică, în raport cu natura drepturilor și intereselor pe care le ocrotesc, termenele sunt substanțiale și procedurale.

Termenele substanțiale sunt intervale de timp determinate de lege pentru ocrotirea unor drepturi sau interese extra procesuale, ele stabilind sau disciplinând în timp măsurile pe care

organele judiciare le pot lua în ceea ce privește privarea sau restrângerea drepturilor persoanei conferite în sfera procesului penal.

Termenele procedurale sunt intervale de timp fixate de lege sau organul judiciar pentru a îndeplini obligațiunile de parcurgere a etapelor procesului penal sau pentru a ocroti drepturi și interese ale persoanei conferite în cadrul procesului penal. Astfel, sunt termene procedurale: termenul de apel, de contestație, de recurs sau orice alt termen ce reglementează durata de timp în care se poate introduce o cale de atac; termenele în care organele judiciare au obligația de a efectua anumite acte; termenele în care părțile din proces au posibilitatea de a ridica excepții, de a formula cereri ș.a.

Circumstanțe, care denotă temeinicia concluziei instanței de fond cu privire la necesitatea liberării lui Cătera Leonid de pedeapsă, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Cu referire la acțiunea civilă, completul de judecată notează că, în conformitate cu prevederile art.385 alin.(1), pct.10)-15) Cod de procedură penală *"la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: dacă trebuie admisă **acțiunea civilă**, în folosul cui și în ce sumă; dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată acțiunea civilă; ce trebuie să se facă cu corpurile delictive; cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, dacă urmează să fie revocată, înlocuită sau aplicată o măsură preventivă în privința inculpatului"*.

Iar, la art.219 Cod de procedură penală este stipulat că, *"(1) acțiunea civilă în procesul penal se intentează prin depunerea unei cereri, adresate procurorului sau instanței de judecată, de către persoanele fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale sau morale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia. (2) Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot intenta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: 4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale. (4) La evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, gravitatea și persistența suferințelor psihice, inclusiv legate de incapacitatea de a se apăra pe sine ori alte persoane, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc"*.

Conform art.220 Cod de procedură penală *„(1) acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile prezentului cod. (2) Normele procedurii civile și normele procesului de mediere a litigiilor civile se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări"*.

Totodată, potrivit art.221 Cod de procedură penală *"(1) acțiunea civilă în procesul penal se intentează în baza cererii scrise a părții civile sau a reprezentantului ei în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești.(2) Acțiunea civilă se intentează față de bănuț, învinuit, inculpat, față de o persoană necunoscută care urmează să fie trasă la răspundere sau față de persoana care poate fi responsabilă de acțiunile învinutului, inculpatului"*.

La art.225 Cod de procedură penală este stipulat că, *"(1) judecarea acțiunii civile în procesul penal, indiferent de valoarea acțiunii, se efectuează de către instanța de competență căreia este cauza penală. (2) la adoptarea sentinței de acuzare sau de aplicare a măsurilor de constrângere cu caracter medical, instanța soluționează și acțiunea civilă prin admiterea ei,*

totală sau parțială, ori prin respingere. Alin. (3) odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă”.

De asemenea, în conformitate cu art.385 Cod de procedură penală este stipulat că, *”(1) la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 10) dacă trebuie admisă acțiunea civilă, în folosul cui și în ce sumă”.* Iar, potrivit art.387 Cod de procedură penală, *”(1) o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sînt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge”.*

Completul de judecată reține că, la caz, partea vătămată Grămadă Gheorghe, prin ordonanța organului de urmărire penală din 09 iulie 2019, a fost recunoscut în calitate de parte civilă, fiind menționat că ... i s-a cauzat un prejudiciul material în sumă de 17 400 lei și moral în sumă de 100 000 lei (f.d.36, vol.II).

La data de 23 februarie 2022, în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată, partea vătămată Grămadă Gheorghe a înaintat acțiune civilă, prin care a solicitat încasarea de la inculpatul Cătera Leonid a prejudiciului moral în suma de 50 000 lei (f.d.150-152, vol.III).

Analizând materialele cauzei, Completul de judecată reține că, referitor la prejudiciul material cauzat părții vătămate Grămadă Gheorghe în sumă de 17 400 lei, ultimul a explicat că *... prejudiciul material este pentru materialele de construcții care erau pe teren și au fost distruse. A spus avocatului său să invoce aceste aspecte în cerere, prejudiciul material are. Lucrări de construcții de dănsul nu au fost făcute, materialele de construcții acolo el a dus. Oamenii din sat i-au spus că materialele lui au fost distruse, suma de 17 400 lei constă din copacii defrișați.*

Potrivit art.387 alin.(3) Cod de procedură penală, *în cazuri excepționale cînd, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amînată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.*

Conform art. 397 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța nu are obligația de a soluționa cererea de recuperare a prejudiciului în lipsa unei acțiuni civile.

Instanța de apel constată existența unui prejudiciu material cauzat părții civile Grămadă Gheorghe, însă în partea pretenției reparării prejudiciului material la suma de 17 400 lei, acțiunea civilă a părții vătămate Grămadă Gheorghe urmează a fi admisă în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă, întrucît nu a fost formulată o acțiune civilă din partea părții vătămate privind încasarea prejudiciu material.

În acest sens, apelul declarat de către avocatul Todorov Maxim, în interesele inculpatului Cătera Leonid, în această parte urmează a fi admis, cu casarea parțială a sentinței Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 07 februarie 2025, în partea încasării de la Cătera Leonid în beneficiul lui Grămadă Gheorghe a prejudiciului material, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu admiterea în principiu a pretenției privind repararea prejudiciului material, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Referitor la prejudiciul moral solicitat de partea vătămată Grămadă Gheorghe, Completul de judecată menționează că, avînd în vedere faptul că, s-a stabilit vinovăția de săvârșirea infracțiunii de către Cătera Leonid, întemeiat instanța de fond a admis parțial acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Grămadă Gheorghe, cu încasarea de la Cătera Leonid, în beneficiul lui Grămadă Gheorghe a prejudiciului moral în sumă de 5 000 lei. În rest, acțiunea

civilă înaintată de Grămadă Gheorghe în partea prejudiciului moral, corect a fost respinsă ca neîntemeiată.

Totodată, acuzatorul de stat a înaintat acțiune civilă din numele Consiliului raionului Cahul, prin care a solicitat încasare din contul inculpatului Cătera Leonid dauna materială cauzată prin infracțiune, în beneficiul Consiliului raional Cahul, în sumă totală de 170 521,50 lei, suma ce necesită a fi încasată ca urmare a săvârșirii infracțiunii de către inculpat.

Astfel, just a fost admisă acțiunea civilă înaintată de acuzatorul de stat, în numele Consiliului raional Cahul, cu încasarea de la Cătera Leonid în beneficiul lui Consiliului raional Cahul a prejudiciul material în sumă de 170 521,50 lei.

În acest sens, instanța de apel face trimitere la prevederile art.1398 alin.(1) Cod civil (în redacția la data comiterii faptei), *cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.*

Iar art.1998 Cod civil (în redacția din 01.03.2019) ”(1) *cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune*”.

Iar, potrivit art.2036 Cod civil „(1) *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. (3) Reparația prejudiciului moral se face și în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității și în alte cazuri prevăzute de lege. (4) Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar când aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat și persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit. (5) Dreptul la despăgubire pentru atingerile aduse drepturilor personale nepatrimoniale poate fi cesionat numai în cazul în care a fost stabilit printr-o tranzacție sau printr-o hotărâre judecătorească definitivă*”.

La art.2037 Cod civil fiind stipulat că, ”(1) *mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. (2) Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrângerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. (3) La determinarea despăgubirii, instanța de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului*”.

Prin prejudiciu moral se înțelege totalitatea suferințelor psihice și/sau fizice, cauzate prin acțiuni sau inacțiuni, ce atentează la valorile nepatrimoniale ale acesteia. Instanța de apel reține că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât acesta să aibă

efect compensatoriu, și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor. Mai mult ca atât, instanța europeană a precizat că scopul sumelor stabilite cu titlu de satisfacție echitabilă este exclusiv acela de a-i acorda reclamantului o reparațiune pentru prejudiciul pe care acesta l-a suferit, ce constituie o consecință a încălcării constatate (Selcuk și Asker c. Turciei, § 106). Astfel, este de notat faptul că la acordarea satisfacției echitabile, scopul Curții Europene a Drepturilor Omului nu este unul punitiv, ci mai curând unul reparatoriu și preventiv. Finalitatea constatării și determinării prejudiciului moral rezidă în acordarea unei satisfacții echitabile menite să atenueze suferințele victimei, fapt pe care este necesar de pus accent la pronunțarea hotărârii.

Instanța de apel constată că, părții vătămate Grămadă Gheorghe în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpatul Cătera Leonid i-au fost aduse atingere drepturilor sale nepatrimoniale, drepturi derivate din drepturile fundamentale ale omului la proprietate, garantate de normele de drept național și internațional, cărora i-a cauzat o totalitate de suferințe psihice, compensarea cărora ar avea loc prin echivalentul bănesc.

În cazul dat, instanța de apel notează că, acordarea unei compensații pentru prejudiciul moral, este justificată, așa cum vătămarile primite în urma acțiunilor infracționale ale inculpatului, părții vătămate incontestabil i-au fost cauzate suferințele morale, deoarece acestuia i-a fost provocată stare de stres cauzată de îngrijorarea privind dispariția bunului său, și încercările întreprinse de căutare efectuate de către partea civilă, respectiv aceste acțiuni sunt apreciate ca daune morale a căror compensare se pune în sarcina celui vinovat. Deci, acesta fiind în drept de a cere recuperarea prejudiciului moral din contul inculpatului în echivalent bănesc și în conformitate cu prevederile Codului civil.

Astfel, suferințele psihice provocate părții vătămate de situația creată, i-a cauzat consecințe determinate de retrairi, încordare psihică, fiindu-i provocate sentimente de nesiguranță, anxietate și suferințe psihice iremediabile pe care le resimte până în prezent, or, inculpatul fără respectarea procedurilor legale privind exproprierea, l-a depozat abuziv de terenul ce îi aparține cu drept de proprietate. Deci, i s-a provocat părții vătămate stare de disconfort și alți factori care derivă suferințele morale. Deoarece răspunderea pentru prejudiciul moral are un caracter compensator, acesta urmează să se determine de către instanța de judecătorească, reieșind din circumstanțele concrete ale cauzei, ținându-se cont de persoana celui care înaintează acțiunea și de măsura în care această compensație poate să-i aducă satisfacție. Totodată, la aprecierea prejudiciului moral, se i-a obligatoriu în considerație principiul general al echității și că, suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețe similare. Sarcina probării prejudiciului moral necesită a fi pusă pe seama reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces, situația de fapt și de drept reținută în speță.

Astfel, acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Grămadă Gheorghe, privind repararea prejudiciului moral, just a conchis instanța de fond că, este necesar de a fi admisă parțial. Manifestându-se necesitatea încasării în beneficiul Grămadă Gheorghe de la inculpatul Cătera Leonid a sumei de 5 000 lei cu titlu prejudiciu moral. La formularea concluziei date, punându-se accent pe faptele inculpatului, de nivelul de consecințe negative suferite, pe plan psihic părții vătămate Grămadă Gheorghe, importanța valorilor morale lezate, măsura în care au fost vătămate aceste valori, toate acestea raportate la practica Curții Europene a Drepturilor Omului, întemeiat la emiterea sentinței contestate a fost conchis asupra temeiniciei cerinței formulate de către aceasta cu privire la repararea prejudiciului moral, care a fost admisă. Just fiind stabilită necesitatea de a încasa de la inculpat în beneficiul părții vătămate anume a acestor

sume indicate supra, așa cum, acestea reprezentând niște sume adecvate, rezonabile și care vor da compensare suficientă părții vătămate.

În acest sens fiind de reținut că, se pune accent și pe caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite în privința acestuia, de circumstanțele în care a fost săvârșită fapta de inculpat, deci anume suma menționată este în corespundere cu materialele cauzei și care pot atenua suferințele psihice suportate de partea vătămată Grămadă Gheorghe. Or, estimarea de către partea vătămată a prejudiciului moral în sumă de 50 000 lei, care a invocat că, ar fi necesar de încasat de la CATERA LEONID, corect a menționat instanța de fond că, este exagerată, reieșind din practica judiciară, legată de repararea prejudiciilor morale pe cauze similare. Deci, suma solicitată de a fi încasată în beneficiul părții vătămate, de la inculpat, este prea mare, în opinia instanței de apel, ca și cea a instanței de fond. Așa cum, în temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, stabilirea cuantumului despăgubirilor se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Ba mai mult, nu se poate trece cu vederea faptul că, acesta trebuie astfel stabilit, încât să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. În opinia instanței de apel, la fel, ca și a instanței de fond, anume suma de 5 000 lei din contul inculpatului CATERA LEONID fiind necesar de încasat în beneficiul părții vătămate Grămadă Gheorghe, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin infracțiune, este în concordanță cu suferințele părții vătămate, raportate la circumstanțele comiterii faptei. Concluzie la care, instanța de fond a pus accent pe gravitatea faptei săvârșite și consecințele acesteia, de posibilitatea de restabilire a psihicului părții vătămate, de satisfacția pe care o primește partea vătămată în urma pedepsirii inculpatului.

De asemenea, întemeiat la emiterea sentinței contestate s-a conchis necesitatea admiterii acțiunii civile înaintate de acuzatorul de stat în numele Consiliului raional Cahul, privind încasare din contul inculpatului CATERA LEONID dauna materială cauzată prin infracțiune, în beneficiul Consiliului raional Cahul, în sumă totală de 170 521,50 lei. Așa cum, în urma examinării cauzei pendinte, s-a stabilit cu certitudine că, prin acțiunile ilegale ale inculpatului CATERA LEONID, acesta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor Consiliului raional Cahul, depășind astfel atribuțiile de serviciu, fiind în calitate de Primar al satului Brînza, r-ul Cahul.

Astfel, este de notat faptul că, la formularea concluziilor date, prima instanță a pus accent pe faptul că, potrivit jurisprudenței CtEDO, cauza Ernst c. Belgiei (15.07.2003), Curtea a statuat, în principiu că, ”atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri. Chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit”.

Mai mult ca atât, la emiterea sentinței contestate, instanța de fond just a conchis necesitatea menținerii sechestrului aplicat prin încheierea Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 19.03.2021, menținut prin decizia Curții de Apel Cahul din 12.04.2021, asupra bunurilor care aparțin du drept de proprietate lui CATERA LEONID și anume asupra: 1) Cota parte de ½ din bunul imobil (teren pentru construcții) cu numărul cadastral *****, situat în *****, cu suprafața de 0, 2709 ha, dobândit în proprietate în temeiul extrasului nr.568 din 20.05.2004, Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.***** din 08.07.2004, al cărui preț mediu de piață constituie 288 850, 93 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr.12 din

21.01.2021 (cota parte de ½ constituie 144 425, 46 lei); 2) Cota parte de ½ din bunul imobil (grădină) cu numărul cadastral *****, situat în *****, extravilan, cu suprafața de 0, 138 ha, dobândit în proprietate în temeiul Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** din 21.10.2004, al cărui preț mediu de piață constituie 5 143,08 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr.11 din 21.01.2021 (cota parte de ½ constituie 2 571,54 lei); 3) Cota parte de ½ din bunul imobil (grădină) cu numărul cadastral *****, situat în *****, extravilan, cu suprafața de 0, 4772 ha, dobândit în proprietate în temeiul Titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. ***** din 05.11.2004, al cărui preț mediu de piață constituie 17 784, 63 lei, stabilit conform avizului consultativ al specialistului nr.11 din 21.01.2021 (cota parte de ½ constituie 8892,31 lei).

Completul de judecată notează și faptul că, după ședința de judecată din 09 iunie 2026, care s-a finisat la ora 13:14:11, iar, după aceasta la data de 09 iunie 2026 ora 13:58, completului de judecată i-a fost prezentată cererea depusă de avocatul Cobîșenco Ion în interesele părții vătămate Grămadă Gheorghe, cererea prin care a invocat necesitatea respingerii cererii de apel depuse în interesele inculpatului CATERA Leonid. La fel, s-a solicitat prin această cerere și încasarea din contul inculpatului CATERA Leonid în interesele părții vătămate Grămadă Gheorghe, cheltuieli de asistență juridică în cuantum de 16 900 lei (Vol.IV, f.d.178-181).

În acest sens, completul de judecată notează că, potrivit art.409 Cod de procedură penală *”(1) instanța de apel judecă apelul numai cu privire la persoana care l-a declarat și la persoana la care se referă declarația de apel și numai în raport cu calitatea pe care apelantul o are în proces. (2) În limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului”*.

La fel, în conformitate cu art.410 Cod de procedură penală *”(1) instanța de apel, soluționînd cauza, nu poate crea o situație mai gravă pentru persoana care a declarat apel”*.

Astfel, este de notat că, în prezenta cauză, sentința Judecătorei Cahul, sediul Central, din 07 februarie 2025, a fost contestată cu apel doar de către avocatul Todorov Maxim, în interesele inculpatului CATERA Leonid. Deci, în interesele părții vătămate Grămadă Gheorghe nu a fost înaintată vreo cerere de apel și nici la depunerea acțiunii civile nu s-a solicitat încasarea cheltuielilor judiciare, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și nici nu s-a prezentat de către avocat raportul privind aportul avocatului în prezenta cauză. Cu atât mai mult că, pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente și rezonabile ca mărime. Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a dovezii achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată), ceea ce nu a fost respectat în cazul dat. Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de: complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; aportul avocatului la soluționarea cauzei; timpul și munca depusă de avocat; aptitudine speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici, etc.); faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; rezultatul obținut; restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; natura și durata relației dintre avocat și client; experiența, reputația și abilitatea avocatului; justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză.

Pe lângă cele menționate nu se poate trece cu vederea faptul că, avocatul Cobîșenco Ion în interesele părții vătămate Grămadă Gheorghe nici nu a depus cerere de apel, în caz că, nu erau de acord cu soluția instanței de fond, adoptată în latura civilă, aveau posibilitatea de a contesta sentința inclusiv în această parte, ceea ce nu au făcut. Iar, instanța de apel are obligația de a examina cauza în ordine de apel, în limitele cererii de apel depuse, inclusiv fără a înrăutăți situația apelantului, la caz, a inculpatului Cătera Leonid.

În circumstanțele expuse, completul de judecată conchide că, la caz, nu se manifestă necesitatea expunerii asupra cererii avocatul Cobîșenco Ion, depuse în interesele părții vătămate Grămadă Gheorghe, cu privire la încasarea sumei de 16 900 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. Însă, lăsarea cererii date fără examinare nu privează partea interesată de posibilitatea adresării în instanța civilă întru soluționarea acesteia, cu prezentarea actelor confirmative întru demonstrarea temeiniciei cererii date.

Pe aceste rațiuni, instanța de apel menționează că, argumentele apelului sunt parțial întemeiate, din care considerente Completul de judecată conchide asupra necesității admiterii cererii de apel declarate de către avocatul Todorov Maxim, în interesele inculpatului Cătera Leonid, casarea parțială a sentinței Judecătorei Cahul, sediul Central, din 07 februarie 2025, în partea încasării de la Cătera Leonid în beneficiul lui Grămadă Gheorghe a prejudiciului material, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, cu admiterea în principiu a pretenției privind repararea prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă, iar în rest, sentința Judecătorei Cahul, sediul Central, din 07 februarie 2025, necesită a fi menținută.

Conducându-se de prevederile art.389, art.413-414, art.415 alin.(1) pct.2) și alin.(3) Cod de procedură penală, Completul de judecată,-

D E C I D E :

Se admite cererea de apel declarată de către avocatul Todorov Maxim, în interesele inculpatului Cătera Leonid.

Se casează parțial sentința Judecătorei Cahul, sediul Central, din 07 februarie 2025, pronunțată în cauza penală privind învinuirea lui Cătera Leonid de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2), lit. a) Cod penal, în latura civilă, în partea încasării de la Cătera Leonid în beneficiul lui Grămadă Gheorghe a prejudiciului material, și se emite în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

În partea pretenției reparării prejudiciului material la suma de 17 400 (șaptesprezece mii patru sute) lei, acțiunea civilă a părții vătămate Grămadă Gheorghe se admite în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

În rest, sentința Judecătorei Cahul, sediul Central, din 07 februarie 2025, se menține.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la data comunicării deciziei integrale.

Dispozitivul deciziei integrale pronunțat în ședință publică la 31 iulie 2026, ora 11²⁰.

**Președintele completului,
judecător**

Bancov Evgheni

Judecătorii:

Gorlenco Inga

Scripcenco Andrei